

GEFAD / GUJGEF41(3): 1553-1595(2021)

Eğitim Bilişim Ağı (EBA): Covid-19 Küresel Salgınının Yansımaları * **

Education Information Network (EIN): Reflections of The Covid-19 Global Outbreak

Ertuğ CAN¹, Caner OZAN²

¹Kırklareli Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Yönetimi Ana Bilim Dalı.
ertugcan@gmail.com

²MEB, İstanbul Bağcılar Mehmet kif Ersoy İlkokulu. cnrozn23@gmail.com

Makalenin Geliş Tarihi: 19.02.2021

Yayına Kabul Tarihi: 08.10.2021

Z

Aralık 2019'da Çin'de ortaya çıkan Covid-19 küresel salgını, sağlık başta olmak üzere küresel düzeyde önemli; ekonomik, sosyal, pedagojik ve psikolojik etkilere neden olmuştur. Yaklaşık olarak 190 ülkede yüz yüze eğitime ara verilmiş, toplam ğrenci nüfusunun yaklaşık olarak %91'i küresel salgından etkilenmiş ve uzaktan eğitim olanakları ile eğitim görmeye başlamıştır. Millî Eğitim Bakanlığı 2019-2020 ğretim yılı bahar yarıyılı itibariyle TV yayınları ve Eğitim Bilişim Ağı (EBA) zerinden uzaktan eğitim uygulamalarına başlamıştır. Bu araştırmanın amacı, Covid-19 küresel salgınının EBA zerine yansımalarını incelemektir. Araştırma nitel araştırma deseninde ve durum çalışması modelinde tasarlanmıştır. Araştırmanın alışma grubu İstanbul'da görevli 32 ğretmen ile 81 veliden oluşmaktadır. Araştırma sonucuna göre, Covid-19 küresel salgını ile birlikte EBA kullanımı zorunlu olarak artmıştır. Ancak, EBA'ya erişimde ve canlı derslere katılımda sorunlar bulunmaktadır. Ayrıca, ğretmenler derslerin içerik ve sürelerinin yeterli olmadığını, öğrencilerin uzaktan eğitim derslerine etkili bir şekilde katılmadıklarını belirtmiştir. Covid-19 küresel salgın sürecinde eğitimin kesintisiz sürdürülmesinde EBA önemli avantajlar sağlamakla birlikte yeterli görülmemektedir. Veliler, yüz yüze eğitimin daha faydalı olacağını düşünmektedir. Araştırma sonuçlarına göre, uzaktan eğitim olanaklarına erişimde fırsat eşitliği sağlanmasına, internete erişimin artırılmasına ve ders içeriklerinin geliştirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır. EBA canlı ders sürelerinin düzenlenmesi, altyapının geliştirilmesi, ğrenci, ğretmen ve velilere uzaktan eğitim konusunda rehberlik yapılıması faydalı olabilir.

* **Alıntılama:** Can, E. ve Ozan, C. (2021). Eğitim bilişim ağı (EBA): Covid-19 küresel salgınının yansımaları. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*,41(3), 1553-1595.

**Bu araştırma 10-12 Eylül 2020 tarihleri arasında Eskişehir'de düzenlenen VII. Uluslararası Avrasya Eğitim Araştırmaları Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuş ve ayrıca geliştirilerek güncellenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Covid-19 küresel salgını, Eğitim Bilişim Ağı (EBA), Öğretmen ve veli görüşleri, Uzaktan eğitim.

ABSTRACT

The Covid-19 global outbreak, which emerged in China in December 2019, caused significant economic, social, pedagogical and psychological effects, especially on health, on a global level. Face-to-face education was suspended in approximately 190 countries, approximately 91% of the total student population was affected by the global outbreak and started to receive education with distance education opportunities. As of the spring semester of the 2019-2020 academic year, the Ministry of National Education has started distance education applications via TV broadcasts and the Education Information Network (EIN). The purpose of this research is to examine the reflections of the Covid-19 global outbreak on the EIN. The research was designed in qualitative research design and case study model. The study group of the research consists of 32 teachers working in Istanbul and 81 parents. According to the results of the research, the use of EBA has necessarily increased with the Covid-19 global outbreak. However, there are problems in accessing EIN and attending live lessons. In addition, it was stated that the contents and duration of the lessons were not sufficient, and the students could not attend the distance education lessons effectively. Although EIN provides significant advantages in continuing education uninterruptedly during the Covid-19 global outbreak process, it is not considered sufficient. Parents think that face-to-face training will be more beneficial. According to the results of the research, there is a need to provide equal opportunity in access to distance education opportunities, increasing access to the internet and improve the contents of lessons. It may be useful to regulation the durations of live lessons on EIN, improve the infrastructure, and guiding students, teachers and parents on distance education.

Keywords: Covid-19 global outbreak, Education Information Network (EIN), Teacher and parent opinions, Distance education.

GİRİŞ

2019 yılının son aylarında ortaya çıkan Covid-19 küresel salgını, Dünya Sağlık Örgütü (WHO, 2020) tarafından 11 Mart 2020 tarihinde salgın olarak ilan edildikten sonra, dünya genelinde birçok değişime neden olmuş, sağlık ve ekonomi başta olmak üzere eğitim sistemlerini de ciddi bir şekilde etkilemiştir. Küresel salgından sonra, birçok ülke okulların geçici olarak kapatıldığını ilan etmiş ve böylece öğrencilerin %91'inden fazlasının (yaklaşık 1,6 milyar öğrenci) eğitimi kesintiye uğramıştır (UNESCO, 2020). Bu nedenle, Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu [UNICEF] (2020), küresel salgından dolayı okullarda veya evde, çevrim içi veya çevrim dışı olarak öğrencilerin öğrenmesini sağlamak için paydaşlarıyla birlikte birçok ülkede eğitimin kesintisiz sürdürülmesine destek vermektedir. Dünyayı etkisine alan küresel salgının olası riskleri sebebiyle Millî Eğitim Bakanlığı (MEB)'nin kararı ile 16 Mart 2020'de Türkiye'de tüm okullar kapatılmış ve 23 Mart'ta devlet okullarında hem EBA TV hem de EBA internet platformu üzerinden uzaktan eğitime geçilmiştir (MEB, 2020).

MEB, uzaktan eğitimi örgün eğitime dâhil etmek ve daha faydalı hâle getirebilmek için 2011 yılında Eğitim Bilişim Ağı'nı (EBA) hayata geçirmiştir (EBA, 2020a). EBA platformu küresel salgın sürecinde öğretmenlerin kullandığı dijital araçlar içinde Zoom platformundan sonra ikinci sırada yer almaktadır (ÖRAV, 2020). Küresel salgın sürecinde uzaktan eğitimde ağırlıklı olarak yaygın erişim imkânı sunan EBA TV kullanılmış ve ilk olarak K-12 (12 yıllık okul öncesi, ilk ve ortaöğretim kademesi) dersleri TRT ve EBA-TV üzerinden yayınlanmaya başlamıştır (TEDMEM, 2020). Küresel salgının devam ettiği bu süreçte K-12 düzeyinde eğitim öğretim etkinlikleri EBA TV üzerinden 2021 itibarıyla de devam etmektedir.

2011 yılında faaliyete giren Eğitim Bilişim Ağı (EBA) platformunun 8 temel bileşeni yer almaktadır. EBA platformu dersler, sınavlar, kütüphane, canlı ders, e-kitap, e-dergi, çalışma kâğıtları, raporlar, portfolyo, dosyalar ve mesleki gelişim videolarını içerisinde barındırmakta, özelleştirilmiş öğrenme ortamı ve arayüz sayesinde öğrencilere özel

takvim, destek yayınlar, kontrolden geçirilmiş oyunlar ve kaynaklardan yararlanma olanağı sunmaktadır (EBA, 2020a). EBA, teknoloji ile eğitimi birleştirerek eğitimin okul dışında da zaman ve mekn kısıtlaması olmadan herkes tarafından her yerde kullanılmasına olanak sağlamaktadır (MEB, 2018a).

Her ne kadar EBA zaman ve mekn kısıtlaması olmadan herkes tarafından kullanım vizyonuna sahip olsa da küresel salgın sürecinde oğrencilerin sahip oldukları teknolojik altyapı açısından sorunlar ortaya çıkmıştır. Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Oğrt [OECD] lkeleri ile Türkiye'nin küresel salgın dönemindeki hazırlıkları incelendiğinde (Yılmaz, Güner, Mutlu, Doğanay ve Yılmaz, 2020), 78 farklı ülkede yapılan araştırma sonucuna göre, Türkiye'de internete bağlanma, bilgisayara sahip olma, oğrencilerin oğrenme ortamları ile oğretmenlerin teknolojik yeterliliği açısından sorunlar bulunmaktadır. İnternet erişimi küresel ölçekte de karşılaşılan bir sorundur. Oğneğin, Birleşmiş Milletler (UN News, 2020) verilerine göre, küresel salgın sürecinde dünya genelinde 830 milyon oğrencinin bir bilgisayarı, yaklaşık olarak %40'tan fazlasının evinde ise internet erişimi bulunmamaktadır.

Covid-19 küresel salgını öncesinde yapılan araştırmalarda, oğretmenlerin EBA tanıtım etkinliklerini yetersiz buldukları (Saklan, 2017), EBA hakkında yeterli bilgilerinin olmadığı (Tutar, 2015), EBA'yı kullanışsız ve karmaşık olarak değerlendirdikleri (Pala, Arslan ve Ođzdiņ, 2017), oğretmenlerin EBA ile ilgili yeterlikleri kısmen yapabildikleri (Kolburan Geçer, Deveci Topal ve Solmaz, 2018) ve EBA'yı etkili olarak kullanamadıkları (Gürfidan ve Koç, 2016; Türker ve Güven, 2016) şeklinde araştırma sonuçları bulunmaktadır. Ayrıca, diğer olumsuzluklar olarak yöneticilerin de EBA'yı yeterli görmedikleri (Altın, 2014), oğrencilerin bilgisayar ve internet ihtiyaçlarının bulunduğu, sisteme girişte sorunlar yaşadığı ve EBA'yı kullanmak istemedikleri (Coşkunserçe ve İşçitürk, 2019), EBA'ya erişimde internet bağlantısında sorunlar yaşandığı (Gömleksiz ve Koç Deniz, 2019) belirtilmektedir.

EBA gibi platformların etkililiğinde, kullanılan materyaller ve ders içerikleri büyük önem taşımaktadır. Ancak, EBA ders içeriklerinin programlarla uyumsuz olduğu (Altın, 2014), oğretmen ve oğrencilerin ihtiyaını karşılamadığı (Alabay ve Taşdelen, 2017),

içeriklerin yetersiz olduğu (Bahçeci ve Efe, 2018; Ekici ve Yılmaz, 2013; Gömleksiz ve Koç Deniz, 2019), içerik bakımından geliştirilmesi gerektiği (Arkan ve Kaya, 2018), şeklinde araştırma sonuçları bulunmaktadır. Ancak, bununla birlikte EBA ile ilgili bazı olumlu görüşler de bulunmaktadır. Örneğin, öğrencilerin genel olarak EBA'yı kullanışlı (Cuya ve Kayış, 2018) ve faydalı buldukları (Coşkunserçe ve İşçitürk, 2019), öğrencilerin ders başarısına olumlu katkısı olduğu (Bahçeci ve Efe, 2018), öğrenciler ve öğretmenler için önemli bir kaynak ve ihtiyaç olduğu (Arkan ve Kaya, 2018), EBA'nın sınavlara hazırlık, konuları pekiştirme, tekrar etme ve başarının artmasında öğrencilere katkı sağladığı (Tüysüz ve Çümen, 2016) ve EBA'nın öğretmenler üzerinde olumlu etkileri bulunduğu (Kuyubaşoğlu ve Kılıç, 2019), belirtilmektedir.

Covid-19 küresel salgını sürecinde EBA ile ilgili yapılan araştırmalarda, Fen Bilimleri öğretmenlerinin EBA hakkındaki görüşlerinin yeterli düzeyde olduğu (Çiftçi ve Aydın, 2020), ancak EBA'nın okuma becerisinde karşılıklı etkileşim ve teknolojik bakımdan yetersiz olduğu (Gürdamar, Şehirli ve Topçuoğlu Ünal, 2020), EBA uygulamasının küresel salgın sürecinde tek başına yeterli olmadığı (Kaynar, Kurnaz, Doğrukök ve Şentürk Barışık, 2020), uzaktan eğitim ders sürelerinin kısa olduğu ve derslerin yüzeysel anlatıldığı, uzaktan eğitimin yetersiz olduğu ancak ilkökul öğrencilerinin uzaktan eğitim sürecinde sorun yaşamadıkları (Yurtbakan ve Akyıldız, 2020), küresel salgın sürecinde öğrencilerin ve öğretmenlerin EBA'ya erişimde sorunlar yaşadığı, tüm derslere yönelik içeriğin yer almadığı, EBA'nın altyapı ve içerik bakımından geliştirilmesi gerektiğine (Can, 2020a) ilişkin araştırma sonuçları yer almaktadır. Görüldüğü gibi, küresel salgın öncesinde ve sürecinde yapılan araştırma sonuçlarına göre EBA'nın bir takım avantaj ve dezavantajları bulunmaktadır. Küresel salgın öncesindeki EBA uygulamalarının normal dönemde ve yüz yüze eğitimi desteklemek amacıyla yürütüldüğü, küresel salgın sürecinde ise bir kriz durumunda yüz yüze eğitimin sonlandırıldığı ve eğitimin sadece EBA üzerinden zorunlu bir şekilde uzaktan eğitim olarak sürdürüldüğü dikkate alınmalıdır.

Covid-19 küresel salgınının etkilerinin devam ettiği bu süreçte Türkiye'de K-12 düzeyinde tek uygulanabilir eğitim seçeneği olan uzaktan eğitimin uygulama platformu

olan EBA'nın etkililiğinin incelenmesi, EBA'nın eksikliklerinin belirlenerek iyileştirilmesi açısından önemlidir.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın amacı, veli ve öğretmen görüşlerine göre Covid-19 küresel salgınının EBA üzerine yansımalarını incelemektir. Bu amaç altında, araştırmanın problem cümlesi, "Covid-19 küresel salgınının EBA üzerine yansımaları nelerdir?" şeklinde ifade edilmiş ve aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Küresel salgının EBA eğitim etkinliklerine yansımaları nasıldır?
2. Küresel salgının EBA kullanımına yansımaları nelerdir?
3. Küresel salgın sürecinde EBA kullanımında karşılaşılan sorunlar nelerdir?
4. EBA'nın geliştirilebilmesi için neler yapılabilir?

Araştırma, Covid-19 küresel salgınının etkilerinin devam ettiği ve K-12 düzeyinde eğitimin sadece EBA üzerinden yürütüldüğü bir süreçte öğretmen ve veli görüşlerine dayalı olarak ve nitel araştırma ile yürütülmesi bakımından büyük önem taşımaktadır. Gezer ve Durdu'nun (2020) araştırma sonucuna göre, 2010-2019 yılları arasında yürütülen EBA ile ilgili yürütülen lisansüstü tezlerde genellikle öğretmen ve öğrenci görüşlerine yer verildiği, oysa "sadece öğretmen ve öğrenci görüşleri değil diğer paydaşlar olan veli ve akademisyen görüşlerine de ihtiyaç olduğu" belirtilmektedir. Bu sonuç, bu araştırmanın öğretmen ve veli görüşlerini esas alması bakımından önemini ortaya koymaktadır. Elde edilecek verilerin EBA'nın geliştirilmesine ve daha etkili kullanımına yardımcı olabileceği değerlendirilmektedir. Araştırma, EBA konusunda öğretmen ve veli görüşlerine dayalı yürütülmesi ve nitel araştırma yöntemi ile derinlemesine veriler elde edilmesi nedeniyle diğer araştırmalardan farklılık göstermektedir.

YÖNTEM

Araştırma nitel araştırma kapsamında olgubilim deseninde ve durum çalışması modelinde tasarlanmıştır. Nitel olarak yürütülen araştırmalarda gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi veri toplama teknikleri kullanılmakta, algılar ve olayların doğal ortamda gerçekçi olarak ve bütüncül bir şekilde ortaya konulmasına yönelik bir süreç izlenmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Creswell'in (2015) belirttiği gibi, durum çalışmasında gerçek hayattaki olayların bütünsel ve anlamlı özellikleri ortaya konulmaktadır. Böylece, araştırmacılar belirli bir duruma ilişkin özellikleri yakından incelemekte ve elde ettikleri verilere dayalı olarak kapsamlı değerlendirmelerde bulunmaktadır. McMillan'a (2004) göre, durum çalışmasında bir veya birden fazla olayın, bireylerin ya da sınırlı sistemlerin derinlemesine analizi yapılmaktadır. Bu araştırmada Covid-19 küresel salgın süreci ve uzaktan eğitim uygulamaları kapsamında EBA'nın kullanımı ve etkileri bir durum olarak ele alınmış ve katılımcı görüşlerine göre kapsamlı olarak incelenmiştir. Araştırma ayrıca olgubilim deseninde yürütülmüştür. Böylece, Yıldırım ve Şimşek'in (2005) belirttiği gibi, olgubilim deseni ile bireylerin aslında bildikleri ancak derin bir fikir sahibi olmadıkları konu olan EBA hakkındaki yaşantıları ve algıları belirlenmeye çalışılmıştır. Olgubilim araştırmalarında her zaman için genel geçer sonuçlar ortaya çıkmayabilir. Ancak, olguların kavranmasına yardımcı olacak konu ile ilgili teori ve uygulamalara katkı sağlamaktadır. Olgubilim deseninde araştırmaya konu olan olay ve olguları bizzat yaşayan kişilerden veriler toplanmaktadır. Gliner, Morgan ve Leech'in (2015) belirttiği gibi, olgubilim araştırmalarında katılımcıların olay ve olgu ile ilgili deneyimlerini yansıtmaları büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, araştırmacılar da bu bağlamda veli, öğretmen ve araştırmacı olarak araştırma konusu ile ilgili olay ve olguları doğrudan gözlemlemekte ve deneyimlemektedirler. Bu araştırmada da Covid-19 küresel salgın sürecinden doğrudan etkilenen ve EBA üzerinden öğrencilere uzaktan eğitim hizmeti sunan öğretmenler ile EBA platformu üzerinden eğitim alan öğrenci velilerinin görüşlerine başvurulmuştur.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2019-2020 eğitim öğretim yılı bahar döneminde İstanbul'un Bağcılar ve Başakşehir ilçelerinde 13 resmî ilkokulda görevli 32 öğretmen ile bu ilçelerde öğrencisi bulunan 81 veli oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan velilerin ve öğretmenlerin demografik özellikleri Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

	Demografik özellikler	Alt boyut	(n)	%
Öğretmenler	Yaş aralığı	26-30	5	16
		31-35	10	31
		36-40	9	28
		41-45	2	6
		46-50	4	13
		51 ve üstü	2	6
		Toplam	32	100
	Cinsiyeti	Kadın	25	78
		Erkek	7	22
		Toplam	32	100
Branş	Sınıf öğretmeni	30	94	
	Branş öğretmeni	2	6	
	Toplam	32	100	
Mesleki kıdem	1-5 yıl	1	3	
	6-10 yıl	8	25	
	11-15 yıl	11	34	
	16-20 yıl	6	19	
	21-25 yıl	5	16	
	26-30 yıl	1	3	
	Toplam	32	100	
EBA'ya erişim yöntemi	Mobil telefon	21	66	
	Bilgisayar	11	34	
	Toplam	32	100	
Veliler	Sınıf düzeyine göre veli sayısı	1.Sınıf öğrenci velisi	15	19
		2.Sınıf öğrenci velisi	17	21
		3.Sınıf öğrenci velisi	36	44
		4.Sınıf öğrenci velisi	13	16
		Toplam	81	100

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun (n=10) 31-35 yaş aralığında ve kadın (n=25) olduğu, öğretmenlerin mesleki kıdemlerinin genellikle 6 ile 15 yıl arasında (n=19) değiştiği ve çoğunluğunun (n=30) sınıf öğretmenlerinden

oluştugu görülmektedir. Ayrıca, öğretmenlerin EBA'ya genellikle mobil telefon aracılığıyla erişim sağladıkları (n=21) görülmektedir. Tablo 1'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan velilerin çoğunluğu (n=36) 3. sınıf öğrenci velisi olup, 4. sınıf öğrenci velilerinin daha az (n=13) olduğu görülmektedir.

Veri Toplama Aracı

Araştırma gönüllülük esasına göre yürütülmüştür. Araştırmanın verileri, pilot uygulama sonucunda ve uzman görüşü alınarak öğretmenlere ve velilere yönelik hazırlanan yapılandırılmış 5 açık uçlu sorudan oluşan form yardımıyla elektronik ortamda yazılı olarak elde edilmiştir. Öğretmenlere ve velilere yönelik hazırlanan sorular arasında Covid-19 küresel salgınının EBA etkinliklerine ve kullanımına yansımaları, EBA'nın avantajları, küresel salgın sürecinde karşılaşılan sorunlar ve öneriler yer almaktadır.

Etik Kurallara Uygunluk

Araştırmanın bütün aşamalarında bilimsel etik, ilke ve kurallara uygun hareket edilmiştir. Araştırma verilerinin toplanmasında Kırklareli Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etiği Kurulu'ndan veli görüşleri için 35523585-199-E.17363 sayılı, öğretmen görüşleri için de 5523585-199-E.17403 sayılı Etik Kurulu Onayları (EK-1) alınmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri, Covid-19 küresel salgınının devam etmesi nedeniyle katılımcıların talepleri de dikkate alınarak elektronik ortamda yazılı olarak toplanmış ve içerik analizi yardımıyla tema ve kodlara ayrılarak değerlendirilmiştir. Araştırma kapsamında öğretmen görüşleri 7 tema ve 54 kod altında, veli görüşleri ise 5 tema ve 20 kod altında analiz edilerek değerlendirilmiştir.

Nitel araştırmalarda verilerin analizinde verileri kodlama, temaları bulma, kodları ve temaları düzenleme, bulguları tanımlama ve yorumlama şeklinde aşamalar izlenmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Bu araştırmada da, bu aşamalar takip edilmiştir. Araştırmada inandırıcılığı sağlamaya yönelik olarak, araştırmacıların

tarafsızlığı, derin verilerin toplanması ve uzman desteği sağlanmasına dikkat edilmiştir. Araştırmada tutarlılığı sağlamada elde edilen veriler uzman görüşüne sunulmuştur. Bu aşamada Eğitim Bilimleri alanında uzman 3 akademisyenin görüşünden yararlanılmıştır. Araştırma verilerinin kodlanmasında güvenirliği belirlemek amacıyla Miles ve Huberman'ın (1994, s. 64), [Gvenirlik=Grş Birliği/(Görüş Birliği+Görüş Ayrılığı)] x 100, formülü uygulanmıştır. [Güvenirlik = 62 / (62 + 12)] x 100 = .84; işlemi sonucunda kodlayıcılar arasındaki uyum .84 olarak bulunmuştur. Kodlayıcılar arası tutarlılığın %70'ten büyük olması, kodlamanın tutarlı olduğunu doğrulamaktadır. Temalara bağlı belirlenen kodlar, daha sonra kendi içinde tekrar analiz edilerek temalarla ilişkilendirilmiştir (Bogdan ve Biklen, 1998; Creswell, 2015). Araştırmanın tutarlılığını ve inandırıcılığını sağlamak amacıyla katılımcı görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılarak ğretmen görüşleri 1, 2... şeklinde, veli görüşleri ise V1, V2... şeklinde kodlanarak bulgular bölümünde sunulmuştur. Araştırmanın inandırıcılığını sağlamada Creswell'in (2015) belirttiği gibi, bulgular ilişkili olduğu duruma göre yorumlanmış ve temaların i tutarlılığına yönelik olarak içsel homojenlik ve dışsal heterojenlik kriterleri esas alınmıştır. Bu araştırma, araştırmaya katılım sağlayan ğretmen ve velilerin 2020 yılı bahar döneminde yürütülen EBA uygulamalarına yönelik araştırma kapsamındaki açık uçlu sorulara vermiş oldukları görüşleri ile sınırlıdır.

BULGULAR

Bu bölümde araştırma sorularına uygun olarak veli ve öğretmen görüşlerinin analizine göre elde edilen tema ve kodlara ilişkin veriler, aşağıda tablolar hâlinde sunulmuştur. Araştırma verilerinin analizi sonucunda elde edilen temalar Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Öğretmen ve Veli Görüşlerine Göre EBA’nın Durumuna İlişkin Temalar

EBA’nın durumu	Temalar	Görüş sayısı (f)
Öğretmen görüşleri	Öneriler	82
	Sorunlar	78
	EBA öğretim etkinlikleri	58
	EBA’nın etkileri	49
	Performans puanlama sistemi	42
	Covid-19’un EBA üzerine yansımaları	32
	MEB uzaktan eğitim uygulamaları	32
Veli görüşleri	Öneriler	86
	Sorunlar	80
	EBA takip yöntemleri	79
	Covid-19’un EBA üzerine yansımaları	79
	Beklentiler	79

Tablo 2’de görüldüğü gibi, öğretmen görüşleri 7 tema altında analiz edilmiştir. Öğretmenlerin EBA’nın durumuna yönelik görüşleri sırasıyla, “öneriler”, “sorunlar”, “EBA öğretim etkinlikleri”, “EBA’nın etkileri”, “performans puanlama sistemi”, “Covid-19’un EBA üzerine yansımaları” ve “MEB uzaktan eğitim uygulamaları” temalarına bağlı olarak belirtilmiştir. Velilerin EBA’nın durumuna yönelik görüşleri sırasıyla “öneriler”, “karşılaşılan sorunlar”, “dersleri takip etme yöntemleri”, “Covid-19’un EBA üzerine yansımaları” ve “beklentiler” olmak üzere 5 tema altında analiz edilmiştir.

Araştırma bulgularına göre, öğretmen görüşleri 7 tema 54 kod, veli görüşleri ise 5 tema 20 kod altında analiz edilmiştir. Katılımcıların görüşlerine bağlı elde edilen kodlar aşağıda tablolar hâlinde sunulmuştur.

Küresel Salgının EBA Eğitim Etkinliklerine Yansımalarına İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğretmen ve velilerin Covid-19 küresel salgınının EBA eğitim etkinliklerine yansımalarına ilişkin görüşleri Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. EBA Eğitim Etkinliklerine İlişkin Görüşler

	Temalar	Kodlar	Görüş sayısı (f)
Öğretmen Görüşleri	EBA öğretim etkinlikleri	Öğrenci katılımı	15
		Etkinliklerin içeriği	12
		İnternete/derslere erişim	12
		Ders süresi	5
		Eşitsizlik	4
		Süreci avantaja çevirme	4
		Dikkat dağınıklığı	4
		Öğrenci motivasyonu	1
		Sorumluluk	1
		MEB uzaktan eğitim uygulamaları	Başarılı
Yetersiz	9		
Geliştirilmeli	3		
Özverili çalışmalar	3		
Avantaj	1		
Ön hazırlık yapılmaması	1		
Performans puanlama sistemi	Yanlış uygulama	21	
	Motivasyonu artırması	6	
	Rekabet	6	
	Yetersiz bilgi	5	
	Gerçekçi olmaması	3	
	Mobbing aracı	1	
Veli Görüşleri	EBA takip yöntemi	TV ve İnternet	39
		TV	35
		İnternet	5
	Beklentiler	Yüz yüze eğitim	58
Uzaktan eğitim		21	

Tablo 3. incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşlerine göre EBA öğretim etkinliklerinde canlı derslere öğrenci katılımının az (f=15), internete/derslere erişimde sorunlar olduğu (f=12), etkinlik içeriğinin yetersiz (f=8), ve ders süresinin kısa olduğu (f=5) belirtilmiştir. Ayrıca, herkesin interneti olmadığı için eğitim eşitsizliğine sebep olduğu (f=4) ve dikkat dağınıklıklarına neden olabileceği (f=4) ifade edilmiştir. Ancak, EBA öğretim etkinliklerinin küresel salgın sürecini avantaja çevirdiği (f=4),

ders içeriklerinin yeterli olduğu (f=4), öğrenci motivasyonunu artırdığı (f=1) ve öğrenciye sorumluluk kazandırdığı (f=1) şeklinde olumlu görüşler de belirtilmiştir. Bu konuda bazı öğretmen görüşleri şu şekilde sıralanmıştır:

“EBA’yı içerik yönünden zengin buluyorum. Ancak, EBA’ya girerken yaşanan sıkıntılar nedeniyle öğrenci katılımı az. Derslerin süresi iyi ancak verimliliğinin yeteri kadar iyi olduğunu düşünmüyorum.” (Ö15)

“EBA’da var olan içerikleri yetersiz buluyorum. Canlı ders uygulamasını verimli buluyorum. Fakat, sistem sıkıntıları var ve ders saatlerinin değişmesi gerektiğini düşünüyorum. Öğrenci katılımı yüzde elli, bu artırılabilir. Derslerin süresi yeterli olmuyor. Bağlantı problemleri nedeniyle geç başlanıyor ve bazen konuyu bitirmeden bağlantı kesiliyor.” (Ö27)

Tablo 3’e göre araştırmaya katılan öğretmenler, MEB’in uzaktan eğitim uygulamalarını başarılı bulduklarını (f=15), ancak çalışmaların yetersiz olduğu (f=9), daha iyisinin yapılması gerektiğini (f=3) belirtmişlerdir. Ayrıca uzaktan eğitimin olumsuz süreci avantaja çevirdiğini (f=1) özverili çalışıldığını (f=3), ancak yeterli tedbirlerin alınmadığını (f=1) ifade etmişlerdir. Bu konuda bazı öğretmen görüşleri şu şekilde sıralanmıştır:

“Bakanlığımızın yapmış olduğu çalışmaları doğru bulmakta fakat yeterli görmemekteyim.” (Ö5)

“Covid-19 sürecinde uzaktan eğitim uygulamalarında doğru adımlar atıldığını düşünüyorum. Çocuklarımızın bu süreçte okuldan, derslerinden kopmamaları için EBA TV’nin uygulamaya koyulması doğru oldu. İnterneti olmayan çocuklarımız TV’den dersleri takip edebiliyorlar. İlk başlarda bazı aksaklıklar olsa da zamanla içeriğin zenginleştirileceğini düşünüyorum.” (Ö30)

Tablo 3’e göre araştırmaya katılan öğretmenler, genel olarak EBA’daki performans puanlama sisteminin yanlış bir uygulama olduğunu (f=21) düşünmektedir. Ancak, motivasyonu artırması (f=6) ve öğretmenler arasında rekabet yaratması (f=6) şeklinde

olumlu etkileri olduğu, ayrıca performans puanlama sistemi hakkındaki bilgilerinin yetersiz olduğu (f=5), uygulamanın gerçekçi olmadığı (f=3) ve mobbing aracı olduğu (f=1) belirtilmiştir. Bu konuda bazı öğretmen görüşleri şu şekilde sıralanmıştır:

“Öğretmen puanlama sistemini doğru bulmuyorum. Çünkü her öğretmenin öğrencileriyle farklı kullandıkları platformlar da bulunmakta. O nedenle gerçeği yansıtmamaktadır.”(Ö8)

“Performans puanlama, öğretmenlerde yarış algısı ve teftiş algısı oluşturabilir. Meslektaşlarını rakip görebilir. Yarış gibi veya idareye yönelik olursa yaratıcı çalışmalar olmaz. Şeffaf olmayabilir. (Ö13)

Tablo 3 incelendiğinde, veli görüşlerine göre öğrenciler EBA derslerini genellikle hem TV hem internet (f=39), bir bölümü (f=35) ise sadece TV aracılığıyla takip etmiştir. Sadece internetten EBA derslerini takip edenlerin sayısı ise (f=5) düşüktür. Velilerin görüşleri öğrencilerinin öğrenim gördüğü sınıf düzeyine göre farklılık göstermiştir. 1. ve 2. sınıf velileri canlı ders olmaması nedeniyle derslerin TV’den takip edildiğini belirtmişlerdir. Bu konuda bazı veli görüşleri şu şekildedir:

“TV’den seyredip, EBA’ dan destek aldık. Çünkü sadece EBA TV’nin yeterli olduğunu düşünmüyorum. İkisinin de kullanılması birbirini tamamlamış olarak görüyorum.”(V3)

“Salgın süresinde dersleri TV olarak takip ettik. Çünkü TV’de ulaşım daha kolaydı. EBA’da zaman zaman ulaşım ve erişim sorunu yaşadık.” (V9)

Tablo 3 incelendiğinde, araştırmaya katılan velilerin büyük bir bölümü (f=58) yüz yüze eğitim yapılmasını, bir bölümü (f=21) ise uzaktan eğitim yapılmasını istemektedir.

“Yüz yüze yapılmalı, öğretmenlerin bu şekilde sanal bir şekilde ders anlatmaları gerçekten zor ve yorucu oluyor. Öğrencilerin de adapte olma gibi sorunları oluyor.” (V1)

“Eğitim yüz yüze olmalı. Çünkü çocuklar daha disiplinli oluyor. Dersleri daha başarılı oluyor. Ayrıca çocuklar TV’den ders izlemek istemiyorlar. Okul öyle değil mecburen dinliyorlar.” (V14)

Küresel Salgının EBA Kullanımına Yansımaları ve EBA'nın Etkilerine İlişkin Bulgular

Araştırma bulgularına göre, Covid-19 küresel salgınının EBA kullanımına yansımaları ile EBA'nın etkileri Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Covid-19'un EBA Kullanımına Yansımaları ve EBA'nın Etkileri

Tema	Kodlar	(f)	
Küresel Salgının EBA üzerine yansımaları	Veli görüşleri	Kullanım artışı	51
		Etkisiz	20
		Olumsuz	8
	Öğretmen görüşleri	EBA kullanım artışı	30
		Uzaktan eğitimin önemi	1
		EBA'nın önemi	1
EBA'nın etkileri	Öğretmen görüşleri	İçerik desteği (etkinlik, video, kurs)	13
		Erişim/kullanım	10
		Öğrenci iletişimi	8
		Eğitimde devamlılık	6
		Merkezî eğitim	3
		Teknolojiden faydalanma	2
		Güvenli ortam	2
		Resmî olması	2
		Tasarruflu olması	1
		Öğretmen	1
		Avantajı olmaması	1

Tablo 4 incelendiğinde, velilerin büyük bir çoğunluğu (f=51), Covid-19 küresel salgını ile birlikte EBA kullanımında önemli bir artış olduğunu belirtirken, bir bölümü (f=20) Covid-19 küresel salgınının EBA kullanımına etkisinin olmadığını, bazı veliler (f=8) ise olumsuz etkisi olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuda bazı veli görüşleri şu şekilde sıralanmıştır:

“Virüs geldikten sonra daha çok kullanmaya başladık. Çünkü normalde öğretmenlerden yardım alıyorduk. Fakat şimdi sadece EBA TV üzerinden ders işleyebiliyoruz.” (V13)

“Uzaktan eğitim çocukta dikkat dağınıklığı oluşturdu.” (V4)

“İnternet olmadığı için EBA'ya giremiyoruz.” (V9)

Tablo 4 incelendiğinde, öğretmen görüşlerine göre, Covid-19 ile birlikte EBA kullanımının arttığı (f=30), uzaktan eğitimin ve EBA'nın önemini arttığı (f=2) belirtilmiştir. Bu konuda bazı öğretmen görüşleri şu şekilde sıralanmıştır:

“Covid-19 uzaktan eğitimin önemini artırdı. İleriki senelerde karma bir eğitim olabilir.”(Ö1)

“EBA kullanımım şehirler arası dolaşım kısıtlılığından dolayı olumsuz etkilendi. Çünkü internet erişiminin yeterli olmadığı bir yerleşim yerindeyim.”(Ö14)

“Salgın nedeniyle başta EBA'dan çalışmalarını çocuklara iletmeyi denedim ancak giriş yapan kişi çok az olunca WhatsApp'tan öğrencilere ulaşmaya başladım.”(Ö21)

“Covid-19 EBA gibi teknolojik eğitim öğretim araçlarının olduğunu fark ettirdi.”(Ö29)

Tablo 4'te görüldüğü gibi öğretmenler EBA'nın etkileri olarak, etkinlik ve video desteği sağlaması(f=13), erişim ve kullanım kolaylığı sağlaması (f=10), öğrenci ile iletişim sağlaması (f=8), eğitimin kesintisiz sürdürülmesi (f=6), tek merkezli eğitime olanak sağlaması (f=3), teknolojiyi eğitim amaçlı (f=2) ve güvenli ortamda kullanma (f=2) şeklinde olumlu etkilerini ifade etmişlerdir. Konu ile ilgili bazı öğretmenlerin görüşleri şu şekildedir:

“İletişim kolaylığı, zengin içeriğe öğrenci ve öğretmenlerin ulaşabilmesi, teknolojiyi eğitim amaçlı ve doğru kullanabilme, erişimin kolay olması avantajdır.”(Ö10)

“Çocukların güvenli bir ortamda hem öğretmenleri, hem arkadaşları hem de okul ile iletişim içerisinde olmasını sağlayan bir program.”(Ö15)

“EBA'daki çalışma kâğıtlarıyla görselleri kullanmak kesinlikle zamandan ve maliyetten(fotokopi) tasarruf sağlıyor. Ayrıca, v-fabrika ile etkileşimli etkinlikler hazırlayarak interaktif bir öğrenme ortamı sağlanabilir.” (Ö21)

Küresel Salgını Sürecinde EBA'nın Kullanımında Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Bulgular

EBA'nın kullanımında karşılaşılan sorunlara ilişkin bulgular Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. EBA Kullanımında Karşılaşılan Sorunlar

Tema	Kodlar	(f)	
Sorunlar	Erişim sorunu	52	
	TV ders süreleri	16	
	Veli görüşleri	Canlı ders süreleri	8
		Öğretmenlere uyum	3
		İçerik	1
	Öğretmen görüşleri	Bağlantı/erişim sorunu	29
		Ders saatleri	14
		Öğrenci (katılım, dikkat vb.)	13
		İçerik	6
		Tasarım	4
		Teknolojik olanaklar	4
		Eşitsizlik	3
		Öğretmen	2
		Canlı dersler/derslerin sunumu	2
Ders ortamı		1	

Tablo 5 incelendiğinde, velilerin çoğunluğu (f=52), EBA'ya erişim sorunu yaşadıklarını, bir bölümü TV ders sürelerinin yetersiz olduğunu (f=16), bazı katılımcılar canlı ders sürelerinin yetersiz olduğunu (f=8) ve öğretmenlere uyum sağlayamadıklarını (f=3), bir katılımcı ise içeriğin yeterli olmadığını belirtmiştir. Bu konuda bazı veli görüşleri şu şekilde sıralanmıştır:

“TV ders anlatımları kısa oluyor. Çocuk da sıkılıyor yapmak istemiyor zaten.” (V9)

“Öncelikle bağlantı yapmak çok zor, ders saatleri çok kısa, çocuklar için koyulmuş tenefüs ev ortamında dersten kopmaya sebep oluyor bir sonraki ders kaçabiliyor.” (V36)

“Süre azdı. Bağlantıda sorun yaşadık.” (V14)

“EBA kullanımında bağlantı sorunu önceleri çok yaşandı. Bu nedenle sınıf öğretmenimiz daha kapsamlı ve geniş anlatımlarla ödevler gönderdi. EBA TV’deki ders içerikleri de herkese uygun ama süresi çok kısa.” (V9)

Tablo 5 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşlerine göre EBA kullanımında bağlantı/erişim sorunu (f=29), canlı ders saatlerinin düzensiz olması (f=14), öğrenci katılımının yeterli olmaması (f=13), içeriğinin zengin olmaması (f=6), teknolojik araçların yetersizliği (f=4), tasarımının pratik olmaması (f=4) şeklinde sorunlar bulunduğu belirtilmiştir. Ayrıca, EBA ile ilgili öğretmenlerin eğitim almaması (f=2), her kademe için canlı ders olmaması (f=2), TV ders sunumlarının çok kısa olması (f=2), ev ortamında dikkat dağınıklığının çok olması, sınava hazırlama kısmının zorlayıcı olması, yabancı uyruklu öğrencilere hitap etmemesi şeklinde sorunlar sıralanmıştır. Bu konuda bazı öğretmen görüşleri şu şekilde sıralanmıştır:

“Zaman yetersiz, içerikler sıkıntılı, özellikle içerik paylaşmak çok sıkıntılı.”(Ö3)

“Canlı derslere bağlanamama veya bağlantının sürekli kopması. Yeterli içerik olmaması. Yavaş çalışması. Tasarım ve arayüzünün pratik olmaması. Öğrencilerin EBA’ya girmekte zorluk yaşamaması.”(Ö27)

“Öğrenci katılımının azlığı, istediğimiz zaman girememe.” (Ö9)

EBA'nın Geliştirilebilmesine Yönelik Önerilere İlişkin Bulgular

Öğretmen ve velilerin EBA'nın daha etkili olmasına yönelik görüşleri Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. EBA'nın Geliştirilebilmesi İçin Öneriler

	Tema	Kodlar	(f)
Öneriler	Veli görüşleri	Canlı ders süresi	30
		Altyapı/bağlantı	18
		İçerik	17
		Canlı ders sayısı	13
		Derslere erişim	4
		Ücretsiz internet	2
		Fırsat eşitliği	2
		Sınırsız erişim	32
	Öğretmen görüşleri	İçerik zenginleştirilmeli	20
		Altyapı	10
		Ücretsiz internet	7
		Canlı ders	4
		Öğretmen eğitimi	4
		Tasarım	2
		Etkileşim	2
		Materyal	1

Tablo 6 incelendiğinde, velilerin EBA'nın geliştirilebilmesine yönelik olarak sırasıyla canlı ders süresinin uzatılması (f=30), altyapı ve bağlantı sorunlarının giderilmesi (f=18), ders içeriklerinin geliştirilmesi (f=17), canlı ders sayısının artırılması (f=13), derslere erişimin sağlanması (f=4), ücretsiz internet sunulması (f=2) ve fırsat eşitliğinin sağlanması (f=2) şeklinde öneriler sundukları görülmektedir. Bu konuda bazı veli görüşleri şu şekilde sıralanmıştır:

“EBA eğitimi çok güzel. Haftada 1 kez kendi öğretmeniyle sohbet şeklinde konuşma yapılabilir.” (V13)

“EBA üzerinden yürütülen eğitim çok güzel. Ders süreleri biraz daha uzatılırsa daha iyi olacağını düşünüyorum.” (V12)

“Öncelikle sistemden kaynaklanan bağlantı sorunları çözümlenip, bütün öğrencilerin rahatlıkla EBA’ya bağlanması sağlanmalıdır. EBA’ya girme konusunda imkânı olmayanlara destek sağlanmalıdır.” (V3)

“Canlı ders saatleri artırılabilir. Saatleri uzatılabilir. Etkinlik saatleri olabilir. Masal dinleme, okuma etkinlikleri yapılabilir. Bu dönemde çocuklara psikolojik destek amaçlı çizgi filmler olabilir.”(V1)

“Bence canlı ders saatleri artırılmalı ve EBA’da ders konu anlatımları ve testleri daha çok olmalı. Bir de çocukların dikkatini çekecek etkinlikler bölümü geliştirilmeli.” (V30)

“Haftalık ders değerlendirmeyi veli yapabilmeli ve veli platformu açılmalı.” (V36)

Tablo 6 incelendiğinde öğretmenlere göre, EBA’nın daha etkili olabilmesi için öğrencilere sınırsız erişim olanağı sağlanması (f=32), ders içeriklerinin zenginleştirilmesi (f=20), sistemin alt yapısının güçlendirilmesi (f=10), ücretsiz internet sağlanması (f=7), her kademe için canlı ders olması (f=4), EBA ile ilgili öğretmenlere eğitim verilmesi (f=4), EBA’nın yeniden tasarlanması (f=2), etkileşimin artırılması (f=2) ve materyal desteğinin sağlanması, şeklinde öneriler sunulmuştur. Bu konuda bazı öğretmen görüşleri şu şekilde sıralanmıştır:

“Öğrencilerin sınırsız bir şekilde bağlantı yapması, etkileşimli ders olması, farklı zekâ türlerine hitap etmesi” (Ö1)

“Devlet içinde eğitime ayrılan ödenek artırılmalı. Her çocuğun uzaktan eğitime sahip olabileceği kaynaklar sağlanmalı.” (Ö35)

“Tüm sınıf seviyeleri için istenilen saatte canlı ders imkânı sağlanması. Öğretmen ve öğrenci kotalarının ücretsiz olarak yükseltilmesi. Saat kısıtlamasının kaldırılması.” (Ö11)

“Pandemi sürecinde canlı derslere girişte yaşanan sıkıntılar giderilir, canlı ders sayısı artırılır, süre kırk dakikaya çekilirse öğrenciler açısından daha kalıcı öğrenmeler sağlanacaktır.” (Ö31)

Araştırma bulguları genel olarak incelendiğinde öğretmen görüşlerine göre, Covid-19 küresel salgını nedeniyle EBA kullanımının arttığı, EBA'daki etkinlik içeriklerinin yetersiz olduğu, öğrencilerin canlı derslere yeterli katılım sağlayamadıkları, internete erişim sorunu bulunduğu, yeterli araç-gereç ve donanımın olmadığı, ancak EBA'nın küresel salgın sürecinde eğitimin kesintisiz sürdürülmesinde önemli katkılar sağladığı görülmektedir. Öğretmenlere göre, Millî Eğitim Bakanlığının uzaktan eğitim uygulamaları başarılı olmakla birlikte yeterli değildir. Öğretmenler, EBA'ya erişimde genellikle akıllı telefonları kullanmakta ve EBA'ya erişimin sağlanarak içeriğin zenginleştirilmesini önermektedir. Veli görüşlerine göre ise, küresel salgın nedeniyle EBA'ya ihtiyacın arttığı, ancak erişimde sorunlar yaşandığı, derslerin içerik, süre ve zaman bakımından yeterli olmadığı belirtilmiştir. Ayrıca, öğrencilerin uzaktan eğitimde sunulan derslere motive olamadıkları, ev ortamının uzaktan eğitim için uygun olmadığı, öğrencilerin sosyalleşme ve uyum sorunu yaşadıkları belirtilmiştir. Özellikle, EBA'nın okul öncesi eğitim ile birinci sınıf öğrencileri için yeterli olmadığı belirtilmiştir. Veli görüşlerine göre, eğitim yüz yüze yürütülmeli, öğrenciler belirli bir disiplin, plan ve düzene göre eğitim almalı, teknolojik sorunlar ortadan kaldırılmalıdır. Uzaktan eğitim olanaklarına erişimde fırsat eşitliği sağlanmalı, internete erişim artırılmalı, TV dışında farklı araç ve yöntemlerle sadece ders sunumları değil, etkinlik ağırlıklı uygulamalar gerçekleştirilebilmelidir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine uygun olarak araştırma ile ilgili tartışma ve sonuçlara yer verilmiştir.

Covid-19 Küresel Salgınının EBA Eğitim Etkinliklerine Yansımalarına İlişkin Tartışma ve Sonuç

Araştırma sonucuna göre, EBA eğitim etkinliklerine ilişkin olarak öğretmenler, EBA öğretim etkinliklerinde canlı derslere öğrenci katılımının az, etkinlik içeriğinin yetersiz, internete/derslere erişimde sorunlar olduğunu ve ders sürelerinin kısa olduğunu belirtmiştir. Ayrıca, herkesin interneti olmadığı için eğitime erişimde eşitsizliklere sebep olduğu ve dikkat dağınıklıklarına neden olabileceği ifade edilmiştir. Ancak, EBA öğretim etkinliklerinin küresel salgın sürecini avantaja çevirdiği, ders içeriklerinin yeterli olduğu, öğrenci motivasyonunu artırdığı ve öğrenciye sorumluluk kazandırdığı şeklinde olumlu görüşler de belirtilmiştir.

Araştırma sonucuna göre, öğretmenlerin genellikle mobil telefon aracılığıyla EBA'ya erişim sağlamaları, öğretmenlerin EBA mobil uygulamasını basit ve kullanışlı olduğunu belirtmeleri (Kapıdere ve Çetinkaya, 2017), öğretmenlerin EBA'ya yönelik olumlu veya olumsuz tutum geliştirme aşamalarında etkileşimli internet ve kişilerarası iletişim kanalını kullanmaları (Çalışkan ve Şahin İzmirli, 2020) veya günümüzde mobil araçların yaygın kullanımı ile açıklanabilir. Öğrencilerin %79'unun telefon ile canlı derslere erişim sağlamaları da (AES, 2020), mobil araçların eğitimde hem öğretmenler hem de öğrenciler tarafından yaygın olarak kullanıldığını doğrulamaktadır. Ancak bu durum, diğer araçlarla erişimde altyapı sorunları bulunduğunu ortaya koymakla birlikte mobil araçların kullanımının etkileşimi ve materyal paylaşımını zorlaştıran bir faktör olabileceği söylenebilir. Araştırma sonuçlarından farklı olarak, Demir, Özdiñç ve Ünal'ın (2018) araştırma sonucuna göre, öğretmenler EBA'ya en çok bilgisayardan erişim sağlamaktadır. İnterneti çok iyi kullanan öğretmenlerin EBA yeterliklerinin daha yüksek bulunması (Kolburan Geçer, Deveci Topal ve Solmaz, 2018), araştırma

sonuçları ile benzer şekilde EBA'ya erişimde internetin önemini ortaya koymaktadır. Araştırma sonucu ile benzer şekilde, öğretmenlerin ders işleme sürecinde EBA'yı yeterince kullanmadıkları, EBA ile ilgili verilen eğitimin yeterli olmadığı (Alabay ve Taşdelen, 2017), öğrencilerin yarıdan fazlasının canlı derslere katılmadığı (AES, 2020), internet ve araç yetersizliği nedeniyle öğrencilerin EBA'ya erişimde sorun yaşadıkları (Gürdamar, Şehirli ve Topçuoğlu Ünal, 2020) belirtilmektedir. Ayrıca, 2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde, Eğitim Bilişim Ağı (EBA) içeriğinin zenginleştirilmesi için çalışmalar yapılacağı belirtilmesi (MEB, 2018b), uzaktan eğitimde öğrencilerin yeterli internete ve bilgisayara sahip olmadığı, öğretmenlere EBA ile ilgili eğitim verilmediği, altyapının iyi olmadığı (Eğitim-Sen, 2020) şeklindeki sorunlar; araştırma sonucu ile paralel olarak EBA kullanımının yeterli düzeyde olmadığını, erişim ve altyapı bakımından sorunlar olduğunu doğrulamaktadır.

Sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdemleri arttıkça teknoloji kullanım düzeyleri artmasına (Ulaş ve Ozan, 2010) rağmen bu araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun mesleki kıdem yılı 11 yılın üstünde olup EBA kullanımı konusunda ön yargılı açıklamalarda bulunmuşlardır. Ayrıca, öğretmenler, EBA'daki performans puanlama sisteminin yanlış bir uygulama olduğunu, motivasyon ve rekabet bakımından olumlu etkileri olabileceğini, performans puanlama sistemi hakkında yeterli bilgileri olmadığını belirtmişlerdir. Araştırma sonuçları ile benzer şekilde, Doğan ve Koçak'a (2020) göre, EBA'nın performans puanlama sistemi öğretmenler üzerinde kaygı ve strese neden olmaktadır. Araştırma sonuçlarından farklı olarak performans değerlendirme ile ilgili çalışmaların öğretmenlerin örgütsel bağlılık düzeyleri üzerinde olumlu etkisi olduğu (Çorbacı ve Bostancı, 2013) ifade edilmiştir.

Veli görüşlerine göre öğrenciler, EBA derslerini genellikle hem TV hem de internet üzerinden takip etmektedir. Öğrencilerin EBA'yı genellikle TV üzerinden (Başaran, Doğan, Karaoğlu ve Şahin, 2020; TEGV, 2020), akıllı telefon ve TV'den (Türk Kızılayı, 2020) takip etmeleri araştırma sonucu ile benzerdir. Yılmaz, Güner, Mutlu, Doğanay ve Yılmaz'ın (2020) araştırma sonucuna göre veliler, uzaktan eğitim derslerinin hem TV hem de internet üzerinden gerçekleştirilmesini istemektedir. Bu

sonuç, öğrencilerin her iki yöntem ile daha sağlıklı bir erişim sağladıklarını doğrulamaktadır. TEDMEM (2020) raporuna göre, küresel salgın sürecinde öğrencilerin %60'ı EBA'ya giriş dahi yapmamış ve en yaygın kullanım EBA TV olmuştur. Araştırma sonuçlarına göre 1. ve 2. sınıf öğrencileri canlı dersten faydalanmadığı için uzaktan eğitimde televizyon kanalı olan EBA TV'yi daha çok kullanmışlardır. 3. ve 4. sınıfta ise EBA internet kullanımının artması bu sınıflara yönelik canlı ders uygulamasından kaynaklanmış olabilir. Derslerin internet ortamı yerine TV'den takip edilmesinin değişik nedenleri (teknolojik araç eksikliği, internete ulaşamama, öğrenim gören kardeş sayısı vb.) olabilir. Ancak, Bakıoğlu ve Can'ın (2007) belirttiği gibi, TV derslerinin etkileşim içermemesi, sınıf ortamı yerine stüdyoda çekilmesi, öğretmenin derse hâkimiyeti ile jest ve mimiklerini kullanma durumu derslerin etkililiğini ve izlenmesini olumsuz etkileyebilmektedir. Ayrıca, sanal ortamda öğretmenlerin sanal sınıf yönetimi yeterlikleri de (Can, 2020b) uzaktan eğitim derslerinin etkililiğinde büyük önem taşımaktadır. Araştırma sonucuna göre, veliler eğitimin yüz yüze yapılmasını istemekte ancak, küresel salgının olumsuz etkileri nedeniyle zorunlu olarak uzaktan eğitim yapılabileceğini belirtmektedir. Yılmaz, Güner, Mutlu, Doğanay ve Yılmaz'ın (2020) araştırma sonucuna göre, veliler çocuklarının bir an önce yüz yüze eğitime geçilmesini istediklerini belirtmekte, ayrıca küresel salgın sonrasında örgün eğitime destek amacıyla uzaktan eğitimin devam edebileceğini düşünmektedirler.

Covid-19 Küresel Salgınının EBA Kullanımına Etkileri ve EBA'nın Etkilerine İlişkin Tartışma ve Sonuç

Veli görüşlerine göre, Covid-19 küresel salgını ile birlikte EBA kullanımının arttığı, internete bağlanmada sorunlar yaşandığı, TV ders içerikleri ile canlı ders saatleri ve sürelerinin yeterli olmadığı belirtilmiştir. Covid-19'un EBA kullanımına etkilerine ilişkin olarak, veliler genellikle Covid-19 küresel salgını ile birlikte EBA kullanımında önemli bir artış olduğunu düşünmektedir. Ancak, Covid-19 küresel salgınının EBA kullanımına etkisinin olmadığı veya olumsuz etkisi olduğuna yönelik görüşler de bulunmaktadır. Velilerin görüşlerinin öğrencilerinin öğrenim gördüğü sınıf düzeyine göre farklılık gösterdiği görülmektedir. Başaran, Doğan, Karaoğlu ve Şahin'in (2020),

araştırma sonucuna göre, veliler küresel salgın döneminde uzaktan eğitim uygulamalarının eğitimin aksamaması bakımından olumlu etkileri olduğunu, ayrıca öğrencilerin konuları tekrar ve pekiştirme yapmalarına, aile ile vakit geçirme ve kendine zaman ayırma bakımından olanak sağladığını belirtmiştir. Yılmaz, Güner, Mutlu, Doğanay ve Yılmaz'ın (2020) araştırma sonucuna göre veliler, küresel salgın ile birlikte örgün eğitimin daha değerli olduğunu gördüklerini belirtmişlerdir. Araştırmada, EBA'nın genel olarak etkilerine yönelik olarak veliler görüş belirtmemişlerdir. EBA'yı doğrudan kullanan öğretmenlerin daha kapsamlı görüş belirttikleri görülmektedir.

Bu araştırma kapsamında öğretmenler, EBA'nın etkileri olarak, etkinlik ve video desteği, erişim ve kullanım kolaylığı, öğrenci ile iletişim, eğitimin kesintisiz sürdürülmesi, tek merkezli eğitim, teknolojiyi eğitim amaçlı ve güvenli ortamda kullanma gibi özellikleri belirtmişlerdir. Ayrıca, EBA'nın resmî bir platform olarak öğretmenleri ortak paydada buluşturduğu, canlı ders olanağı ile birlikte zaman ve tasarruf sağladığı belirtilmiştir. Araştırma sonuçlarını destekler nitelikte Doğan ve Koçak'a (2020) göre araştırmaya katılan öğretmenlerin yarısı EBA'yı, kesintisiz eğitim, eğitimi iyileştirme, zor zamanlarda eğitimin sürdürülmesine olanak sağlama bakımından faydalı bulmuşlardır. Araştırmada, EBA'nın öğrencilerle iletişim sağlanması bakımından etkili olması, Çakın ve Akyavuz'un (2020) belirttiği gibi, öğrencilerle iletişim kurmak okulun devamlılığına olumlu katkı sağlamaktadır. Pınar ve Dönel Akgül'ün (2020) araştırma sonucuna göre, öğrenciler EBA canlı derslerinin tekrar, pekiştirme ve motivasyon bakımından olumlu etkileri olduğunu belirtmişlerdir. Araştırma sonuçlarını destekler şekilde Avcı'ya (2020) göre, EBA'nın pekiştirme imkânı sunduğu, etkin katılımı başarıyı artırdığı, uygulama dışında teorik açıdan ders ile paralel içerikler sunduğu, çocuklara motivasyon ve özgüven kazandırıp moral verdiği, kültürel katkı sağladığı, eğitici ve eğlendirici olduğu ve akılda kalıcı içerikleri bulunduğu belirtilmektedir. Bahçeci ve Efe (2018) ise EBA'da yer alan testlerin 9. sınıf öğrencileri için öğretici olduğu ve ders başarılarını artırdığını belirtmiştir. Çakmak ve Taşkiran'a (2017) göre EBA, öğrenme-öğretme sürecine olumlu katkı sağlamaktadır. Ayrıca, EBA'nın ders çalışmak ve sınavlara hazırlık için iyi bir yardımcı olduğu (Coşkunserçe ve İşçitürk, 2019), öğrencilerin derslerine yardımcı olması için EBA'yı

kullandıkları (Cuya ve Kayış, 2018), EBA web sitesinin tasarımının kullanım kolaylığı (Gömlüksiz ve Koç Deniz, 2019) ile EBA'nın öğretmenlere materyal, kitap, video ve test bakımından etkisi olduğu (Kapıdere ve Çetinkaya, 2017), ders tekrar yayınlarının öğrencilerin öğrenmesine olumlu katkı sağladığı (Kaynar, Kurnaz, Doğrukök ve Şentürk Barışık, 2020), bireysel farklılıklara uygun, etkin temelli olarak konuları somutlaştırdığı ve konu tekrarını sağladığı (Karbeyaz ve Kurt, 2020) şeklinde, araştırma sonuçlarını destekleyen benzer araştırma sonuçları bulunmaktadır.

Covid-19 Küresel Salgın Sürecinde EBA Kullanımında Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Tartışma ve Sonuç

EBA kullanımında karşılaşılan sorunlara ilişkin olarak, velilere göre en önemli sorunlar sırasıyla EBA'ya erişim sorunu, TV ders süreleri ve canlı ders sürelerinin yetersizliği, öğrencilerin öğretmenlere uyum sağlayamaması ve içeriğin yeterli olmamasıdır. Ancak, veli görüşlerinin öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf düzeyine göre farklılık gösterdiği görülmektedir. Örneğin, araştırmanın yürütüldüğü dönemde 1 ve 2. sınıf düzeyinde canlı ders olmadığı için velilerin görüş belirtmedikleri, diğer sınıf düzeylerinde de görüşlerin farklılaştığı dikkat çekmektedir. Ders sürelerinin yetersiz olması, Yurtbakan ve Akyıldız'ın (2020), araştırma sonucunda ebeveynlerin küresel salgın sürecinde uzaktan eğitim derslerinin kısa olduğunu belirtmeleri ile benzerlik taşımaktadır.

Bu araştırmanın sonuçları ile benzer şekilde, küresel salgın döneminde yürütülen uzaktan eğitimin tam olarak verimli olmadığı, etkileşim eksikliği olduğu (Başaran, Doğan, Karaoğlu ve Şahin, 2020), EBA canlı derslerinde bağlantı, internet erişimi, materyal eksikliği, veli ve öğrencinin ilgisizliği ile zaman sınırlamasına bağlı sorunlar yaşandığı (Bayburtlu, 2020), öğrencilerin EBA derslerine girişte teknik altyapıya bağlı sorunlarla karşılaştıkları (Erbaş, 2021; Pınar ve Dönel Akgül, 2020; Yılmaz, Güner, Mutlu, Doğanay ve Yılmaz, 2020) şeklinde araştırma sonuçları bulunmaktadır. Ayrıca, öğrencilerin bilgisayar ve internet ihtiyaçlarının bulunduğu (Coşkunserçe ve İşçitürk, 2019), EBA sistemine girişte sorun yaşadıkları ve lise giriş sınavlarına hazırlık bakımından yeterli bulmadıkları (Kaynar, Kurnaz, Doğrukök ve Şentürk Barışık, 2020)

belirtilmektedir. Türk Kızılay Raporuna (2020) göre, küresel salgın sürecinde öğrencilerin uzaktan eğitim derslerini takip edememelerinin temel nedeni kendilerinin veya ailelerinin dersler hakkında yeterli düzeyde bilgilerinin olmamasıdır. Ayrıca, raporda öğrencilerin TV, internet, akıllı telefon gibi teknik yetersizlikler nedeniyle dersleri takip edemedikleri, uzaktan eğitim derslerini takip edebilen öğrencilerin ise teknik sorunlar, dil engeli, uzaktan eğitime uyum, dersleri anlayamama ve öğretmenlerle iletişim konusunda sorunlar yaşadığı belirtilmiştir. Yıldız ve Akar-Vural'a (2020) göre, küresel salgın döneminde öğrenciler EBA üzerinden sunulan dersleri takip etmekte zorlanmışlar ve bu durum eşitsizliklere neden olmuştur. TEDMEM raporuna (2020) göre, küresel salgın sürecinde öğrencilerin yaşadıkları internete erişim sorunu ile teknolojik yetersizlikler uzaktan öğrenmenin etkililiğini azaltmış ve öğrenme kayıplarına neden olmuştur. Araştırma sonuçlarından farklı olarak, Covid-19 küresel salgın öncesinde yapılan bazı araştırmalarda EBA sisteminin hızlı ve kullanımının kolay olduğu, öğrencilerin EBA platformunu kolaylıkla kullanabildikleri ve teknik desteğe ihtiyaç duymadıkları (Bertiz, 2017) öğretmenlerin EBA kullanımında olumlu tutuma sahip oldukları (Varışoğlu, 2019), öğrencilerin EBA'ya rahatlıkla bağlanabildikleri (Bahçeci ve Efe, 2018), EBA'nın öğrenmeyi kolaylaştırdığı, öğretmenlerin EBA sayesinde bilgiye kolay ulaşabildikleri ve derslerin daha zevkli geçtiği (Kuyubaşoğlu ve Kılıç, 2019) belirtilmektedir. Bu sonuçlar, Covid-19 küresel salgını ile birlikte tüm öğretim kademelerinde uzaktan eğitime geçişle birlikte EBA'nın altyapı, içerik ve erişim bakımından mevcut olanaklarla yetersiz kaldığını ve geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir. EBA'nın öğrenciler ve öğretmenler için ücretsiz bir sistem (Aktay ve Keskin, 2016) olduğu belirtilmesine rağmen, telefon operatörlerinin belirli bir veri tüketim büyüklüğüne kadar EBA'ya kullanımda ücretsiz kullanım hakkı tanınması (EBA, 2020b) ve canlı dersler için bu ücretsiz kullanımı faydalandırmaması, öğrencilerin canlı derslere katılımlarında sorun yaşamalarına neden olmuş olabilir.

Bu araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşlerine göre EBA kullanımında bağlantı/erişim sorunu, canlı ders saatlerinin düzensiz olması, öğrenci katılımının yeterli

olmaması, içeriğinin zengin olmaması, teknolojik araçların yetersizliği, tasarımının pratik olmaması şeklinde sorunlar bulunduğu belirtilmiştir. OECD (2018) verilerine göre, Türkiye “eğitim ve ödev için kullanabileceği bilgisayarı olan öğrenciler” sıralamasında bilgisayara erişimi yüzde 70’in altında kalmıştır. OECD ortalamasının altındaki bu oran, 10 öğrenciden 3’ten fazlasının bilgisayar imkânına sahip olmadığını göstermektedir. Bu sonuç, araç eksikliğinden dolayı EBA’ya bağlanamama sonucunu desteklemektedir. Yeni öğretim yılında da EBA üzerinde iyileştirmeler yapılmasına rağmen ilk hafta yoğunluktan dolayı EBA’ya erişimde sorunlarla karşılaşılması (Hürriyet, 2020a, Akkan, 2020), öğretmenlerin karşılaştığı en büyük sorunların internet bağlantısı ve bilgisayar kullanımının iyi bilinmemesi olduğu (Bakioğlu ve Çevik, 2020), altyapı ve donanım yetersizliği ile internet bağlantısının zayıflığı nedeniyle EBA’ya erişimde sorunlar yaşanması (Gömleksiz ve Koç Deniz, 2019) ve altyapı eksikliği (Karbeyaz ve Kurt, 2020) araştırma sonuçlarını desteklemektedir. Ayrıca, EBA sisteminin yavaş, erişimin sorunlu, internetin yetersiz ve öğrencilerin ilgisiz olduğu, EBA’nın tek başına yeterli olmadığı ve yüz yüze eğitimin yerini alamayacağı (Doğan ve Koçak, 2020), bu yüzden EBA’nın altyapı bakımından güçlendirilmesi ve içeriğinin geliştirilmesine ihtiyaç olduğu (Çakmak ve Taşkiran, 2017) belirtilmektedir. Demiray (2013) ve Odabaş’a (2003) göre, uzaktan eğitimin fırsat eşitsizliğini ortadan kaldıracığı veya en aza indireceği belirtilmesine rağmen, araştırma sonucunda öğrencilerin uzaktan eğitime erişimde sorunlar yaşaması, evinde bilgisayar, internet olmaması nedeniyle eşit şartlarda eğitim alamaması fırsat eşitsizliğine neden olabilir.

Araştırma sonuçlarına göre, bazı öğretmenler EBA’da içerik konusunda sorunlar yaşadıklarını, EBA’ya tam hâkim olmadıklarını ve EBA kullanımına yönelik hizmet içi eğitim ihtiyacı olduğunu belirtmişlerdir. Araştırma sonuçlarından farklı olarak, Tüysüz ve Çümen’in (2016) araştırma sonucuna göre, öğrencilerin EBA platformuna girişte sorun yaşamadıkları ve EBA tasarımının kolay ve kullanışlı olduğu belirtilmiştir. Araştırma sonuçları ile benzer şekilde, EBA ders içeriklerinin ihtiyacı karşılamadığı (Alabay ve Taşdelen, 2017), EBA ders içeriklerinin zenginleştirilmesi ve güncellenmesi gerektiği (Avcı, 2020; Türker ve Güven, 2016), EBA ders içeriklerinin yeterli olmadığı

(Ateş, Çerçi ve Derman, 2015; Bahçeci ve Efe, 2018; Durmuşçelebi ve Temircan, 2017; Gömleksiz ve Koç Deniz, 2019; Gürfidan ve Koç, 2016; İskender, 2016; Karbeyaz ve Kurt, 2020; Tanrıkulu, 2017), sınıf öğretmenlerinin EBA’da materyal ve içerik hazırlamadığı ve hazır olan materyalleri kullandıkları (Fidan, Erbasan ve Kolsuz, 2016), öğretmenlerin içerik hazırlamada zorlandıkları ve hizmet içi eğitim almak istedikleri (Karaçorlu ve Atıcı, 2019) belirtilmektedir. Oysa Atasoy, Özden ve Kara’ya (2020) göre, Covid-19 küresel salgın sürecinde öğrencilerin memnuniyetinin artırılmasında e-ders materyallerinin ve içeriklerinin geliştirilmesi, planlanması ve uygulanmasının büyük rolü bulunmaktadır. 17. Millî Eğitim Şûrası’nda (MEB, 2006) eğitimde niteliği artırmak için e-öğrenmenin yaygınlaştırılması, internet üzerinden içeriklerin zenginleştirilmesi ve paydaşlar arasında özendirilmesi tavsiye kararı alınmasına rağmen, EBA’nın erişim, altyapı ve içerik yönünden yetersiz olması, bu alanda yeterli düzeyde gelişme sağlanamadığını göstermektedir. Ayrıca, 2019-2020 bahar döneminde öğretmenlerin öğretim sürecine katkısının az olduğu ve sistemin EBA üzerindeki ortak yayınlar ile sürdürüldüğü dikkate alınmalıdır.

Bu araştırma sonuçlarından farklı olarak, öğrencilerin derste işlenen konulara ilişkin EBA’da yeterli içeriği bulabildiği (Cuya ve Kayış, 2018), EBA uygulamalarında yer alan çoklu ortam öğelerinin içerikle uyumlu ve birbirini tamamlar nitelikte olduğu (İşbulan, Arslan, Karagöl ve Selvi, 2020) belirtilmektedir. Araştırma sonuçları ile benzer şekilde, Bahçeşehir Üniversitesi’nin (BAU Uzaktan Eğitim Raporu, 2020), 4.435 ilkökul öğrencisi üzerinde yaptığı bir araştırmaya göre öğrencilerin büyük bir bölümü yüz yüze eğitimi, uzaktan eğitime göre daha etkili bulmaktadır. Ayrıca, ilk defa uzaktan eğitim deneyimine sahip olan öğretmenlerin kaygı yaşadıkları ve uzaktan eğitimin yükseköğretim düzeyinde ayrı bir ders olarak verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Can’ın (2020b) araştırma sonucunda, öğretmenlere hizmet öncesi eğitimlerinde ve hizmet içi eğitim yoluyla sanal sınıf yönetimi ve uzaktan eğitim ile ilgili eğitim verilmesi gerektiğinin belirtilmesi de araştırma sonuçlarını desteklemektedir. Uzaktan eğitimde ortaya çıkan sorunlardan birisi de güvenli yoldan öğrencilerle iletişim kurabilmektir. Araştırmada, öğretmenlerin resmî ve güvenli olarak EBA’yı görmelerinin nedenlerinden

birisi de uzaktan eğitim platformu olan Zoom ile ilgili güvenlik açıklarının olduğu (Hürriyet, 2020b) ayrıca Zoom kullanıcı bilgilerinin bir internet sitesine satıldığına yönelik haberler (CNN TÜRK, 2020), MEB'e ait olmayan bu platformların tehlikeli olabileceği izlenimi oluşturmuş olabilir. Araştırma sonucuna göre veliler, evdeki öğrenme ortamının uygun olmadığını belirtmektedir. Benzer şekilde Akkan (2020), ev ortamının EBA'daki dersleri takip etme bakımından uygun olmadığını, TV ortamındaki kişiselleştirilmemiş derslerin takibi ve anlama güçlüğüne çocuklar arasında eğitim kazanımları bakımından eşitsizliklere neden olabileceğini belirtmektedir.

Araştırma sonucunda, velilerin genelde altyapı ve erişim konusunda sorunlar yaşadıkları, öğretmenlerin ise içerik ve materyal üzerinde sorunlar yaşadıkları, ancak her iki grup için altyapı sorunlarının ortak olduğu görülmektedir. Ayrıca, öğretmenler ve veliler açısından EBA kullanımında derslerin zamanlaması ve süresi, etkileşim ve derse katılım konusunda sorunlar bulunduğu görülmektedir.

EBA'nın Geliştirilebilmesine Yönelik Önerilere İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırma sonucuna göre, veliler EBA'nın daha etkili olmasına yönelik olarak sırasıyla canlı ders süresinin uzatılması, altyapı ve bağlantı sorunlarının giderilmesi, ders içeriklerinin geliştirilmesi, canlı ders sayısının artırılması, derslere erişimin sağlanması, ücretsiz internet sunulması ve fırsat eşitliğinin sağlanması şeklinde önerilerde bulunmuşlardır. Araştırma sonuçlarını destekler nitelikte, EBA'daki ders süreleri ile etkileşime dayalı canlı sanal derslerin artırılması, ücretsiz internet erişimi ve araç-gereç desteği sağlanması (TEGV, 2020), EBA canlı ders süresinin uzatılması, ücretsiz internet desteği sağlanması ve ders içeriklerinin geliştirilmesi (Başaran, Doğan, Karaoğlu ve Şahin, 2020), derslere erişim engeli bulunan öğrenciler için cihaz ve internet desteği sağlanması, uzaktan öğrenme planlarının oluşturulması, öğrenciler için günlük ve haftalık çalışma çizelgeleri yapılması (TEDMEM, 2020), EBA konusunda öğretmen, öğrenci ve velilerin eğitilmesi (Demir, Özdiç ve Ünal, 2018; Doğan ve Koçak, 2020; Kolburan Geçer, Devci Topal ve Solmaz, 2018; Kuyubaşoğlu ve Kılıç, 2019; Türker ve Güven, 2016), teknik altyapının güçlendirilmesi (Balaman ve Hanbay Tiryaki, 2021; Pınar ve Dönel Akgül, 2020) şeklinde öneriler sıralanmaktadır. Ayrıca, EBA-öğretmen-

öğrenci-veli iş birliğinin sağlanması, kullanımının kolay ve basit bir şekilde yeniden tasarlanması, öğrencilerin seviyesine uygun kaliteli e-içeriklerin geliştirilmesi, içerik geliştirme birimleri oluşturulması (Arkan ve Kaya, 2018), EBA ders içeriklerinin öğrencilerin yaşına, derslerine ve sınavlarına uygun hâle getirilmesi, üniversite sınavlarına uygun içerik geliştirilmesi (Bahçeci ve Efe, 2018), EBA içeriği ve ders modülünün tanıtılması, öğrencilere teknik destek sağlanması (Coşkunserçe ve İşçitürk, 2019), içeriklerin geliştirilmesi ve erişimin kolaylaştırılması, teknik altyapının geliştirilmesi (Cuya ve Kayış, 2018; Yurtbakan ve Akyıldız, 2020), Milli Eğitim Bakanlığında açık ve uzaktan eğitim uygulamalarına yönelik içerik geliştirme birimleri oluşturulması (Can, 2020a), önerilmektedir. Literatürde, öğretmenlerin EBA hakkında bilgi, tutum ve karar geliştirmelerine yönelik kitle iletişim kanallarındaki yayınların sayısının artırılması (Çalışkan ve Şahin İzmirli, 2020), EBA derslerinin içerik bakımından zenginleştirilmesi, öğretmenlere içerik geliştirme eğitimi verilmesi (Doğan ve Koçak, 2020), EBA içeriğinin öğrenci seviyesine ve öğretim programlarına uygun olarak güncellenmesi (Gömlüksiz ve Koç Deniz, 2019), EBA’da teknolojik yetersizliklerin giderilmesi, etkileşimin geliştirilmesi, okuma etkinliklerine önem verilmesi (Gürdamar, Şehirli ve Topçuoğlu Ünal, 2020), EBA’nın kullanımında yöneticilere ve öğretmenlere eğitim verilmesi, içeriğin geliştirilmesi (Pala, Arslan ve Özdiñç, 2017), uzaktan eğitime erişim için teknik ve donanım desteği sağlanması, bilgilendirme yapılması ve öğretmen desteği sağlanması (Türk Kızılayı, 2020), EBA’daki materyallerin etkileşimli hâle getirilmesi (Balaman ve Hanbay Tiryaki, 2021), EBA’nın etkinlik, materyal ve teknik yönden güçlendirilmesi, içeriğin etkililiğinin değerlendirilmesi (Tonbuloğlu, 2021) şeklindeki öneriler, araştırma sonuçlarını doğrulamakta ve desteklemektedir.

Araştırma sonucuna göre, öğretmenler EBA’nın daha etkili olmasına yönelik olarak sırasıyla öğrencilere sınırsız erişim olanağı sağlanması, ders içeriklerinin zenginleştirilmesi, sistemin alt yapısının güçlendirilmesi, ücretsiz internet sağlanması, her kademe için canlı ders olması, EBA ile ilgili öğretmenlere eğitim verilmesi, EBA’nın yeniden tasarlanması, etkileşimin artırılması ve materyal desteği sağlanması,

şeklinde öneriler belirtmişlerdir. Araştırma sonuçları ile benzer şekilde Konca ve Çakır'ın (2021) belirttiği gibi, EBA platformuna temel eğitim kademesini de kapsayacak şekilde etkileşimli, eğitici ve eğlendirici ders içerikleri eklenmeli, erişim artırılmalı, velilere yönelik bilgilendirme sağlanmalıdır.

Araştırma sonuçları bir bütün olarak değerlendirildiğinde, Can'ın (2020a) belirttiği gibi, Türkiye'de tüm öğretim kademelerinde açık ve uzaktan eğitim sisteminin altyapı, erişim, güvenlik, içerik, tasarım, uygulama, kalite, mevzuat ve pedagojik açıdan güçlendirilmesi gerekmektedir. Ayrıca, Covid-19 küresel salgınının eğitim üzerine olan olumsuz etkilerini azaltabilmek, daha etkili bir planlama ve koordinasyon ile EBA'nın etkililiği için Can'ın da (2020a; 2020c) vurguladığı gibi, "Eğitim Bilim Kurulu" oluşturulması önemli katkılar sağlayacaktır.

Değişik araştırma sonuçları ile karşılaştırıldığında, araştırmada elde edilen sonuçların bir kriz dönemi olan Covid-19 küresel salgını sürecine ilişkin olduğu dikkate alınmalıdır. Çünkü normal dönemlerde EBA platformunu kullanım oranı ile küresel salgın sürecindeki kullanım oranı birbirinden farklıdır. Küresel salgın sürecinde K-12 düzeyindeki tüm öğrencilerin EBA platformuna yönlendirildiği dikkate alınmalıdır. Ancak, Covid-19 küresel salgınının etkilerinin devam ettiği ve gelecekte de uzaktan eğitim uygulamalarının yaygınlaşacağına yönelik öngörüler dikkate alındığında, EBA'nın geliştirilmesi ve etkili kullanımına yönelik önerilerin uygulanmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

Öneriler

Araştırma sonucunda öğretmen ve veli görüşleri doğrultusunda, EBA'nın altyapı sorunlarının giderilmesi, erişimin artırılması ve ders içeriklerinin geliştirilmesine katkı sağlamak amacıyla millî gelir üzerinden Millî Eğitim Bakanlığına ayrılan bütçe artırılabilir. Bu bağlamda, EBA internet sitesinde öğrenciler ile doğrudan sohbet edilebilecek bir bölüm oluşturulması, EBA internet sitesindeki içerik sayısının (PDF kitap, video, soru havuzları vb.) artırılması, EBA internet sitesinin tasarımının yenilenmesi ve kullanımının kolaylaştırılması faydalı olabilir. Alanında uzman

kişilerden özellikle sınava hazırlanan öğrenciler için konu anlatımı ve soru çözüm videoları hazırlanmalı, bu videolar hem EBA internet sisteminde kaydedilmeli hem de EBA TV üzerinden öğrencilere ulaştırılmalıdır. Her kademe için (özel eğitim, yabancı uyruklu öğrenciler de dâhil edilmeli) canlı dersler koyulmalı, canlı derslerin süresi ve sayısı artırılmalıdır. Ayrıca, öğretmenlere ve öğrencilere ücretsiz internet imkânı sunulması, EBA ve teknoloji kullanımı üzerine öğretmenlere mesleki eğitimlerin verilmesi, uzaktan eğitimin yüz yüze eğitime entegre edilerek kayıttan da olsa uzaktan eğitim ile öğrenci derslerine takviye yapılması, her okulda EBA destek noktaları oluşturularak imkân olmayan öğrencilere destek sunulması faydalı olacaktır. EBA'da yer alan öğretmenlere yönelik performans değerlendirme sistemi gözden geçirilmelidir. Öğretmenlerin hizmet öncesi eğitimlerinde uzaktan eğitim uygulamaları ile açık ve uzaktan öğrenme konularına yer verilmesi EBA kullanımını olumlu etkileyebilir.

KAYNAKLAR

- AES. (2020). *AES uzaktan eğitim anket sonuçları açıklandı*.
<https://www.aes.org.tr/haber-1470-aes-uzaktan-egitim-anket-sonuclari-aciklandi.html>, adresinden erişilmiştir.
- Akkan, B. (2020). *Kovid-19'un çocuklar üzerinde etkisi ve çocuk odaklı sosyal politikalar*. TESEV Değerlendirme Notları (2020/6).
https://www.tesev.org.tr/wp-content/uploads/TESEV_Kovid19_Cocuklar_Uzerinde_Etkisi_Basak_Akkan.pdf, adresinden erişilmiştir.
- Aktay, S., & Keskin, T. (2016). Eğitim Bilişim Ağı (EBA) incelemesi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 27-44.
- Alabay A., & Taşdelen, V. (2017). Ortaöğretim öğretmenlerinin ve öğrencilerinin EBA (Eğitimde Bilişim Ağı) kullanımına ilişkin görüşleri üzerine bir araştırma. *İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Özel Sayı, 27-31.
- Altın, H. M. (2014). *Öğrenci, öğretmen, yönetici ve veli bakış açısıyla FATİH projesinin incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Başkent Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Ankara.
- Arkan, A., & Kaya, E. (2018). *Eğitim Bilişim Ağı (EBA) ve 2023 eğitim vizyonu*. SETA Perspektif, 221.
https://setav.org/assets/uploads/2018/12/221_Eg%CC%86itimBilis%CC%A7im.pdf, adresinden erişilmiştir.
- Atasoy, R., Özden, C., & Kara, D. N. (2020). Covid-19 pandemi sürecinde yapılan e-ders uygulamalarının etkililiğinin öğrencilerin perspektifinden değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 15(6), 95-122.
<https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44491>, adresinden erişilmiştir.
- Ateş, M., Çerçi, A., & Derman, S. (2015). Eğitim bilişim ağında yer alan Türkçe dersi videoları üzerine bir inceleme. *Sakarya University Journal of Education*, 5(3), 105-117.
- Avcı, A. (2020). Eğitim Bilişim Ağı (Eba) sisteminde yer alan müzik eğitimi derslerine yönelik öğretmen görüşleri. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 14(32), 328-353. doi: 10.29329/mjer.2020.258.17
- Bahçeci, F., & Efe, B. (2018). Lise öğrencilerinin Eğitim Bilişim Ağı (EBA) sitesine yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 11(4), 676-692.

- Bakioğlu, A., & Can, E. (2007). Uzaktan öğretim öğrencilerinin TV ders programları bağlamında yönetimi değerlendirmeleri. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 25(25), 17-33.
- Bakioğlu, B., & Çevik, M. (2020). COVID-19 Pandemisi sürecinde Fen Bilimleri öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Turkish Studies*, 15(4), 109-129.
- Balaman, F., & Hanbay Tiryaki, S. (2021). Corona Virüs (Covid-19) nedeniyle mecburi yürütülen uzaktan eğitim hakkında öğretmen görüşleri. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 52-84.
- Başaran, M., Doğan, E., Karaoğlu, E., & Şahin, E. (2020). Koronavirüs (COVID-19) pandemi sürecinin getirisi olan uzaktan eğitimin etkililiği üzerine bir çalışma. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 368-397.
- BAU. (2020). *Uzaktan eğitim süreci üzerine veli, öğretmen ve öğrencilerden elde edilen veriler ile ilgili araştırma bulgularının raporu*.
<https://www.bau.edu.tr/icerik/15707-bau-uzaktan-egitim-raporu>, adresinden erişilmiştir.
- Bayburtlu, Y. S. (2020). Covid-19 pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinde öğretmen görüşlerine göre Türkçe eğitimi. *Turkish Studies*, 15(4), 131-151.
<https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44460> adresinden erişilmiştir.
- Bertiz, Y. (2017). Çevrimiçi sosyal eğitim platformlarının kullanılabilirliklerinin değerlendirilmesi: Eğitim Bilişim Ağı (EBA) sistemi örneği. *Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi (BEST Dergi)*, 1(2), 63-76.
- Bogdan, R. C., & Biklen, S. K. (1998). *Qualitative research for education: An introduction to theory and methods*. (3rd ed.). Boston, MA: Allyn and Bacon.
- Can, E. (2020a). Koronavirüs (Covid-19) Pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.
- Can, E. (2020b). Sanal sınıf yönetimi: İlkeler, uygulamalar ve öneriler. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(4), 251-295.
- Can, E. (2020c). “Doç. Dr. Can: Eğitim Bilim Kurulu oluşturulsun”.
<https://www.dha.com.tr/egitim/doc-dr-can-egitim-bilim-kurulu-olusturulsun/haber-1769757>, adresinden erişilmiştir.
- CNN TÜRK. (2020). *Zoom güvenlik açıkları için yeni bir adım attı*.
<https://www.cnntrk.com/teknoloji/zoom-guvenlik-aciklari-icin-yeni-bir-adim-atti>, adresinden erişilmiştir.
- Coşkunserçe, O., & İşçitürk, G. B. (2019). Eğitim bilişim ağı (EBA) platformu hakkında öğrencilerin farkındalığının artırılmasına yönelik bir durum çalışması. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi–Journal of Qualitative Research Education*, 7(1), 260-276. doi:10.14689/issn.2148-2624.1.7c1s.12m

- Creswell, J. W. (2015). *Nitel araştırma yöntemleri*. (Çev. M. Bütün ve S. B. Demir). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Cuya, B., & Kayış, E. (2018). Öğrencilere göre EBA Portalı'nın kullanım düzeyi. *Millî Eğitim Bakanlığı, Eğitim Teknolojileri Geliştirme ve Projeler Daire Başkanlığı*: Ankara.
- Çakın, M., & Akyavuz, E. K. (2020). Covid-19 süreci ve eğitime yansımaları: Öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 6(2), 165-186.
- Çakmak, Z., & Taşkıran, C. (2017). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin perspektifinden Eğitim Bilişim Ağı (EBA) platformu. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(9), 284-295.
- Çalışkan, G., & Şahin İzmirli, Ö. (2020). Yenilik-karar sürecinde öğretmenlerin kullandıkları iletişim kanalları. *Eğitim ve Bilim*, 45(203), 367-394.
- Çiftçi, B., & Aydın, A. (2020). Eğitim Bilişim Ağı (EBA) platformu hakkında Fen Bilimleri öğretmenlerinin görüşleri. *Türkiye Kimya Derneği Dergisi Kısım C: Kimya Eğitimi*, 5(2), 111-130.
- Çorbacı, S., & Bostancı A. B. (2013). Okullarda öğretmenlere yönelik performans yönetimi uygulamaları ile öğretmenlerin örgütsel bağlılık düzeyleri arasındaki ilişki. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Özel Sayı, 231-247
- Demir, D., Özdiñ, F., & Ünal, E. (2018). EBA portalına katılımın incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 407-422.
- Demiray, E. (2013). Uzaktan eğitim ve kadın eğitiminde uzaktan eğitimin önemi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 155-168.
- Doğan, S., & Koçak, E. (2020). EBA sistemi bağlamında uzaktan eğitim faaliyetleri üzerine bir inceleme. *Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(14), 110-124.
- Durmuşçelebi, M., & Temircan, S. (2017). Eğitim Bilişim Ağı'ndaki eğitim materyallerinin öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 7(13), 632-652.
- EBA. (2020a). <https://eba.gov.tr/#/anasayfa>, adresinden erişilmiştir.
- EBA. (2020b). *EBA ücretsiz internet kampanyası*. <http://www.eba.gov.tr/3gb>, adresinden erişilmiştir.
- Eğitim-Sen. (2020). *Salgın günlerinde uzaktan eğitim çalıştayı sonuç raporu*, <http://egitimsen.org.tr/wp-content/uploads/2020/09/sonu%C3%A7-raporu.pdf> adresinden, erişilmiştir.
- Ekici, S., & Yılmaz, B. (2013). FATİH projesi üzerine bir değerlendirme. *Türk Kütüphaneciliği*, 27(2), 317-339.
- Erbaş, Y. H. (2021). Covid-19 salgını döneminde eğitim: İlkokuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(2), 360-380.

- Fidan, N. K., Erbas, Ö., & Kolsuz, S. (2016). Sınıf öğretmenlerinin EBA'dan yararlanmaya ilişkin görüşleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(45), 626-637.
- Gezer, M., & Durdu, L. (2020). Eğitim Bilişim Ağı (EBA) ile ilgili tezlerin sistematik analizi. *Başkent University Journal of Education*, 7(2), 393-408.
- Gliner, J. A., Morgan, G. A., & Leech, N. L. (2015). *Research methods in applied settings an integrated approach to design and analysis*. S. Turan (Çev. Ed.). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Gömlüksiz, M. N., & Koç Deniz, H. (2019). Eğitim Bilişim Ağı (EBA) ders web sitesine ilişkin matematik öğretmenlerinin görüşleri. *Turkish Studies*, 14(3), 431-446.
- Gürdamar, T. N., Şehirli, A. Ş., & Topçuoğlu Ünal, F. (2020). Uzaktan eğitim sürecinde kullanılan EBA'da yer alan Türkçe dersi okuma becerisi ile ilgili öğretmen görüşleri. *International Journal of Language Academy*, 8(4), 168-186.
- Gürfidan, H., & Koç, M. (2016). Eğitim Bilişim Ağı EBA kullanımının öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi. *X. International Computer and Instructional Technologies Symposium*'da sunulan bildiri. ss.818-828. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi: Rize.
- Hürriyet. (2020a). *EBA çöktü mü? Neden açılmıyor?* <https://www.hurriyet.com.tr/galeri-eba-coktu-mu-neden-acilmiyor-eba-cok-kalabalik-hatasi-41617534/4>, adresinden erişilmiştir.
- Hürriyet. (2020b). *Zoom uygulamasının kullanılmasına yasak geldi*. <https://www.hurriyet.com.tr/teknoloji/zoom-uygulamasinin-kullanimina-yasak-geldi-41487255>, adresinden erişilmiştir.
- İskender, H. (2016). Eğitim Bilişim Ağı'nda bulunan 7. sınıf Türkçe dersi videolarının ilköğretim Türkçe dersi (6, 7, 8. sınıflar) öğretim programıyla uyumu. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(24), 1042-1068.
- İşbulan, O., Arslan, E., Karagöl, E. A., & Selvi, G. (2020). Eğitim Bilişim Ağı'nda (EBA) yer alan çoklu ortam uygulamalarının çoklu ortam öğrenme ilkeleri açısından değerlendirilmesi. *Pesa Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(2), 182-196.
- Kapıdere, M., & Çetinkaya, H. N. (2017). Eğitim Bilişim Ağı (EBA) mobil uygulamasının değerlendirilmesi. *International Journal of Active Learning*, 2(2), 1-14.

- Karaçorlu, A. T., & Atıcı, B. (2019). EBA platformundaki kavram haritaları ve infografiklerin kullanımına dair öğretmen ve öğrenci görüşleri. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5, Özel Sayı, 83-105.
- Karbeyaz, A., & Kurt, M. (2020). Covid-19 sürecinde Eğitim Bilişim Ağı (EBA) ile ilgili öğretmen tutumları: Bir karma yöntem çalışması. *EKEV Akademi Dergisi*, 24(84), 39-65.
- Kaynar, H., Kurnaz, A., Doğrukök, B., & Şentürk Barışık, C. (2020). Ortaokul öğrencilerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Turkish Studies*, 15(7), 3269-3292. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44486>
- Kolburan Geçer, A., Deveci Topal, A., & Solmaz, İ. (2018). Öğretmenlerin Eğitim Bilişim Ağını kullanmaya yönelik yeterliklerinin incelenmesi: Kocaeli İli örneği. *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(1), 63-86, doi: 10.23863/kalem.2017.84.
- Konca, A. S., & Çakır, T. (2021). Pandemi sürecinde uzaktan eğitim ile okul öncesi eğitimden ilkökula geçiş hakkında veli görüşleri. *Yaşadıkça Eğitim*, 35(2), 520-545.
- Kuyubaşoğlu, M., & Kılıç, F. (2019). Ortaokul öğretmenlerinin görüşlerine göre Eğitimde Bilişim Ağı (EBA) kullanım düzeylerinin incelenmesi. *İleri Eğitim Çalışmaları Dergisi*, 1(1), 32-52.
- Mc Millan, J. H. (2004). *Educational research: Fundamentals for the consumer*. Pearson.
- MEB. (2006). *On yedinci Millî Eğitim Şûrası kararları*. https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/29165619_17_sura.pdf, adresinden erişilmiştir.
- MEB. (2018a). *Öğrencilere göre EBA portalı'nın kullanım düzeyi*. https://yegitek.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_11/06102811_EsraBilhan.pdf, adresinden erişilmiştir.
- MEB. (2018b). *2023 eğitim vizyonu*. <https://2023vizyonu.meb.gov.tr/> adresinden erişilmiştir.
- MEB. (2020). *Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk YEĞİTEK'te EBA kontrol merkezini ziyaret etti*. <http://yegitek.meb.gov.tr/www/mill-egitim-bakani-ziya-selcuk-yegitekte-eba-kontrol-merkezini-ziyaret-etti/icerik/3036> adresinden erişilmiştir.
- Miles, M. B., & Huberman, M. A. (1994). *An expanded source book qualitative data analysis*. London, UK: Sage.
- Odabaş, H. (2003). İnternet tabanlı uzaktan eğitim ve bilgi ve belge yönetimi bölümleri. *Türk Kütüphaneciliği*, 17(1), 22-36.
- OECD. (2018). *A frame work to guide an education response to the COVID-19 Pandemic of 2020*. https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=126_126988-

- t63lxosohs&title=A-framework-to-guide-an-education-response-to-the-Covid-19-Pandemic-of-2020 adresinden erişilmiştir.
- ÖRAV. (2020). *Pandemi döneminde gündelik pratikler, algı ve eğitim ihtiyaçları araştırma raporu*. Öğretmen Akademisi Vakfı: İstanbul.
https://www.orav.org.tr/i/assets/pdf/degerlendirme-raporlari/PandemDonemindeGundelikPratikler_Algi_Egitim_%C4%B0htiyaclar%C4%B1_Ara%C5%9Ft%C4%B1rmaRaporu_.pdf, adresinden erişilmiştir.
- Pala, F. K., Arslan, H., & Özdiç, F. (2017). Eğitim bilişim ağı web sitesinin otantik görevler ve göz izleme ile kullanılabilirliğinin incelenmesi. *Ihlara Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 24-38.
- Pınar, M. A., & Dönel Akgül, G. (2020). The opinions of secondary school students about giving science courses with distance education during the Covid-19 Pandemic. *Journal of Current Researches on Social Sciences*, 10(2), 461-486.
- Saklan, H. (2017). *Bazı fen bilimleri öğretmenlerinin Eğitim Bilişim Ağı (EBA) hakkındaki görüşleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Tokat.
- Tanrıkulu, F. (2017). EBA'nın Türkçe dersi öğrenme alanlarını karşılama yeterliliğine yönelik öğretmen görüşleri. *Anadili Eğitimi Dergisi*. 5,3, 395-416.
- TEDMEM. (2020). *COVID-19 sürecinde eğitim: Uzaktan öğrenme, sorunlar ve çözüm önerileri* (TEDMEM Analiz Dizisi 7). Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayınları.
- TEGV. (2020). *Covid 19 Dönemi TEGV çocukları uzaktan eğitim durum değerlendirme raporu*.<https://tegv.org/dosyalar/covid-19-donemi-uzaktan-egitim-durum-degerlendirme-raporu.pdf>, adresinden erişilmiştir.
- Tonbuloğlu, B. (2021). *Türkiye'de acil durum uzaktan öğretim ve Eğitim Bilişim Ağı (EBA) incelemesi*, (Politika Notu: 2021/26). İstanbul: İLKE İlim Kültür Eğitim Vakfı.
- Tutar, M. (2015). *Eğitim Bilişim Ağı (EBA) sitesine yönelik olarak öğretmenlerin görüşlerinin değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Trabzon.
- Türk Kızılayı. (2020). *Türk Kızılayı: COVID-19 sürecinde geçici ve uluslararası koruma altındaki çocukların uzaktan eğitime erişim durumu analizi*
<https://data2.unhcr.org/en/documents/details/76963>, adresinden erişilmiştir.
- Türker, A., & Güven, C. (2016). Lise öğretmenlerinin Eğitim Bilişim Ağı (EBA) projesinden yararlanma düzeyleri ve proje ile ilgili görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 244-254.
- Tüysüz, C., & Çümen, V. (2016). Eba ders web sitesine ilişkin ortaokul öğrencilerinin görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(27/3), 278-296.

- Ulaş A. H., & Ozan, C. (2010). Sınıf öğretmenlerinin eğitim teknolojileri açısından yeterlilik düzeyi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(1), 63-84.
- UN News. (2020). *Startling disparities in digital learning emerge as Covid-19 spreads: Un education agency*. <https://news.un.org/en/story/2020/04/1062232>, adresinden erişilmiştir.
- UNESCO. (2020). *COVID-19 educational disruption and response*. <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse>
- UNICEF. (2020). *Keeping the world's children learning through KOVID-19*. <https://www.unicef.org/coronavirus/keeping-worlds-children-learning-through-Covid-19>, adresinden erişilmiştir.
- Varişoğlu, B. (2019). Öğretmenlerin Eğitim Bilişim Ağı (EBA) tutumlarının incelenmesi. *Turkish Studies*, 14(6), 3511-3521.
- WHO. (2020). *Corona virüs disease (COVID-19) pandemic*. <https://www.euro.who.int/en/health-topics/health-emergencies/coronavirus-covid-19/novel-coronavirus-2019-ncov>, adresinden erişilmiştir.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, A., & Akar-Vural, R. (2020). *COVID-19 Pandemisi ve derinleşen eğitim eşitsizlikleri*. Türk Tabipleri Birliği Covid-19 Pandemisi Altıncı Ay Değerlendirme Raporu. https://www.ttb.org.tr/kutuphane/covid19-rapor_6/covid19-rapor_6_Part64.pdf, adresinden erişilmiştir.
- Yılmaz E., Güner B., Mutlu, H., Doğanay, G., & Yılmaz, D. (2020). *Veli algısına göre pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinin niteliği*. Konya: Palet Yayınları.
- Yurtbakan, E. & Akyıldız, S. (2020). Sınıf öğretmenleri, ilkökul öğrencileri ve ebeveynlerin Covid-19 izolasyon döneminde uygulanan uzaktan eğitim faaliyetleri hakkındaki görüşleri. *Turkish Studies*, 15(6), 949-977. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.43780>.

ORCID

Ertuğ CAN <https://orcid.org/0000-0002-0885-9042>

Caner OZAN <https://orcid.org/0000-0003-4791-0119>

SUMMARY

Introduction

The purpose of this study is to examine the reflections of the Covid-19 global outbreak on the Education Information Network (EIN) according to the parents and teachers' opinions. For this purpose, the problem sentence of the research is, "What are the reflections of the Covid-19 global outbreak on EIN?" determined as and answers to the following questions were sought:

1. How are the reflections of the Covid-19 global outbreak on EIN training activities?
2. What are the reflections of the Covid-19 global outbreak on EIN use?
3. What are the problems encountered in using EIN during the Covid-19 global outbreak process?
4. What can be done to improve EIN?

Methodology

The research is designed in the phenomenology pattern and case study model within the scope of qualitative research. In qualitative research, data collection techniques such as observation, interview and document analysis are used, and a process is followed to present perceptions and events in a realistic and holistic manner in the natural environment (Yıldırım & Şimşek, 2005). As Creswell (2015) stated, the holistic and meaningful characteristics of real life events are revealed in the case study. Thus, researchers closely examine the characteristics of a particular situation and make comprehensive evaluations based on the data they obtain. According to Mc Millan (2004), in-depth analysis of one or more events, individuals or limited systems is made in the case study. In this study, the use of EIN within the scope of distance education applications in the covid-19 global outbreak process was considered as a case and was examined extensively according to the opinions of the participants. The research was also conducted in phenomenological design. Thus, as stated by Yıldırım and Şimşek (2005), with the phenomenology pattern, the experiences and perceptions of individuals about EIN, which is a subject they actually know but do not have a deep understanding of, have been tried to be determined.

The study group of the research consists of 32 teachers working in Bağcılar and Basakşehir districts of Istanbul in 2020 and 81 parents of students in these districts. Ethics Committee Approval was obtained for the research and it was conducted on a voluntary basis. The data of the research were obtained in writing in electronic form with the help of a form consisting of 7 open-ended questions prepared for teachers and 5 open-ended questions prepared for parents. Before the research data were collected, a pilot application was carried out and expert opinion was obtained. The data of the research were evaluated by dividing them into themes and codes with the help of content analysis. Within the scope of the research, teachers' opinions were analyzed based on 7 themes and 61 codes. Parent opinions were analyzed based on 5 themes and 25 codes.

Findings

Teachers participating in the study stated that EIN provides significant advantages in continuing education uninterrupted during the global outbreak process and the use of EIN has increased. However, in EIN, it was stated that the content of the activities was insufficient, that the students could not participate in live lessons at a sufficient level, there was a problem with internet access, and there was not enough equipment. According to the teachers, although the distance education practices of the Ministry of National Education are successful, they are not sufficient. Teachers state that there is not enough information about the performance scoring system in EIN, the performance scoring system creates competition among teachers and it is not a healthy practice. Teachers generally use smart phones to access EIN. It is recommended to facilitate access to EIN and to enrich course contents.

Parents, on the other hand, stated that the need for EIN increased due to the global outbreak, but there were problems in access, the course contents were insufficient, the lesson times were not appropriate and the live lessons were not sufficient. In addition, it was stated that the students were not motivated for the lessons offered in distance education, the home environment was not suitable for distance education, and the students had socialization and adaptation problems. In particular, it was stated that EIN was not sufficient for pre-school education and first grade students. According to parents' opinions, education should be conducted face to face, students should receive education according to a certain discipline, plan and order, and technological problems should be eliminated. Equality of opportunity in access to distance education opportunities should be ensured, access to the internet should be increased, not only course presentations but also activity-oriented practices should be carried out with different tools and methods other than TV.

Discussion

In order to make EIN more effective, providing unlimited access to students, enriching the course contents, strengthening the infrastructure of the system, providing free internet, providing live lessons for all levels, training teachers about EIN, redesigning EIN, increasing interaction and material support may be useful. When the research results are evaluated as a whole, as Can (2020a) noted, open and distance education system should be strengthened in terms of infrastructure, access, security, content, design, implementation, quality, legislation and pedagogically in Turkey.

EK-1 Etik Kurulu Onayları

**T.C.
KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etiği Kurulu**

Sayı : 35523585-199-E.17403
Konu : Etik Kurul Kararı/ Doç.Dr.Ertuğ CAN-II

20/11/2020

Sayın Doç. Dr. Ertuğ CAN

Üniversitemiz Fen Edebiyat Fakültesi Dekanlığı' nın 30/10/2020 tarihli ve 88720503-605.99-E.16172 sayılı yazısı gereği; Eğitim Bilimleri Bölüm Başkanı Doç. Dr. Ertuğ CAN' ın Kurulumuza göndermiş olduğu "Kovid-19 Pandemi Sürecinde Öğretmen Görüşlerine Göre Eğitim Bilişim Ağı (EBA) ve Etkinliği" başlıklı çalışması Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etiği Kurulu tarafından incelenmiştir. Yapılan incelemeden sonra; Kurulumuzca anketin etik açıdan bir sakınca içermediğine oy birliğiyle karar verilmiştir.
Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Meryem ÇAMUR
Kurul Başkanı

Adres: Kırklareli Üniversitesi Rektörlüğü Kayalı Yerleşkesi
Telefon: 0 2882129670 Faks: 0 288 2129679
e-posta: Elektronik Ağ: <http://www.klu.edu.tr/>

Merve KULAKLIOĞLU
Dahili:

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.
Evrak teyidi <https://ebysorgu.klu.edu.tr> adresinden 0K07-76GU-83II kodu ile yapılabilir.

**T.C.
KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etiği Kurulu**

Sayı : 35523585-199-E.17363
Konu : Etik Kurul Kararı/ Doç.Dr.Ertuğ CAN-III

19/11/2020

Sayın Doç. Dr. Ertuğ CAN

Üniversitemiz Fen Edebiyat Fakültesi Dekanlığı' nın 30/10/2020 tarihli ve 88720503-605.99-E.16172 sayılı yazısı gereği; Eğitim Bilimleri Bölüm Başkanı Doç. Dr. Ertuğ CAN' ın Kurulumuza göndermiş olduğu "Kovid-19 Pandemi Sürecinde Veli Görüşlerine Göre Eğitim Bilişim Ağı (EBA) ve Etkinliği" başlıklı çalışması Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etiği Kurulu tarafından incelenmiştir. Yapılan incelemeden sonra; Kurulumuzca anketin etik açıdan bir sakınca içermediğine oy birliğiyle karar verilmiştir.
Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Meryem ÇAMUR
Kurul Başkanı

Adres: Kırklareli Üniversitesi Rektörlüğü Kayalı Yerleşkesi
Telefon: 0 2882129670 Faks: 0 288 2129679
e-posta: Elektronik Ağ: <http://www.klu.edu.tr/>

Merve KULAKLIOĞLU
Dahili:

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.
Evrak teyidi <https://ebysorgu.klu.edu.tr> adresinden 0K07-73ZI-8GAH kodu ile yapılabilir.

